

ADATTÁR

BONA GÁBOR

A HONVÉDSEREG HŐSI HALÁLT HALT TISZTJEI 1848/1849-BEN I. RÉSZ (A–K)

Az 1848/49-es szabadságharcban részt vett honvédsereg katonáinak létszáma körülbelül 200 000 főt tett ki.¹ Arra vonatkozóan, hogy a szabadságharc folyamán, a csaták forgatagában hány honvéd vesztette el az életét, csak feltételezésekbe bocsátkozhatunk. Számuk a töredékesen fennmaradt hadi-, kórházi és egyéb jelentések alapján mintegy 12–15 000 főre tehető.²

A honvédsereg tisztikarát mintegy 11 500–12 000 fő alkotta. Veszteségeik megállapítására szerencsére elég sok forrással rendelkezünk. Sokévi kutatásom során én közel 300-at találtam, de létszámuk valószínűleg több tucattal is meghaladja ezt,³ amit az alábbi vizsgálattal igyekszem igazolni.

A zászlóaljok száma a szabadságharc folyamán mintegy 170-et tett ki. A hadügyminisztérium 1849. július végéig vezetett nyilvántartása szerint akkor a honvédseregnek 148 folyamatosan számozott honvédzászlóalja volt. Ez a szám azonban nem tartalmazta azt a néhány zászlóaljat, amely már nem kapott hadrendi számot, valamint azokat, amelyek Erdélyben, a már a hadügyéri rendszerben nyilvántartott zászlóaljok „iker” zászlóaljaiként szerveződtek (24., 27., 50., 79.), továbbá azt a hat székely „hátvéd” zászlóaljat sem, amelyek 1849 április–májusában lettek felállítva az erdélyi határok őrzésére. (Ez utóbbiakhoz hasonlóan április–májusban Felső-Magyarország védelmére több megye úgynevezett „védsereg-beli” osztályokat szervezett Szemere Bertalan, akkori teljhatalmú felső-magyarországi kormánybiztos felhívására, amelyek többsége az oroszok betörését követően szintén részt vett az ellenük folyó harcokban.)

¹ Minderre részletesen lásd *Bona* 1998. 55–79. o.

² A szabadságharc mintegy 100 s egy-néhány csatájával, ütközetével, kisebb-nagyobb összecsapásaival kapcsolatban fennmaradt hadijelentések ugyanis rendkívül hiányosak, és ezek többsége is csak a teljes veszteséget sorolja fel, nem tér ki arra, hogy abból mennyi volt az elesett, a sebesült vagy a fogságba esett honvédek száma. Ezt a létszámot annak általános ismeretében becsülhettük meg, hogy az élő erőben elvesztett honvédek száma az egyes összecsapások során általában a teljes veszteségnek „csupán” $\frac{1}{5}$ – $\frac{1}{4}$ részét tette ki.

³ Az 1848/49-es honvédsereg tisztikarát bemutató köteteim nyomtatásban, kiegészített formában több kiadásban is megjelentek 1998 és 2015 között. Ezek – további kiegészítésekkel – ma már olvashatók az interneten, az Arcanum Kiadó jóvoltából szabad felhasználásban. (*Bona* 2018.) Itt tértem ki arra is, hogy hogyan „soványodott” mintegy 500 tiszttel a honvédsereg tisztikara 1848/49 folyamán a kilépések következtében.

A magyar honvédseregben szolgáló külföldi légiók között a legjelentősebb a lengyel volt. Ennek a szűkebben vett magyarországi hadszínterén 3, Erdélyben pedig 2 zászlóalja szolgált 1849 nyarán. Ugyanekkor az olasz légió is rendelkezett egy zászlóaljjal. A német légióból 1849. május végén a 126. honvédzászlóalj lett.

Végül megemlítendő, hogy a komáromi, 1849. augusztus 3-ai sikeres várbeli kitörést követően Klapka György tábornok felszabadította a Dunántúl északnyugati felét, és az itt elrendelt sorozás eredményeként föllállította – nem tudván, hogy hol áll a honvédzászlóaljok száma – a 201–204. számú honvédzászlóaljakat.

A gyalogosalakulatok egy másik felét a vadászok alkották. 1848/49-ben végül 4 honvéd vadászrezred alakult meg, továbbá a Cornides Lajos őrnagy vezette szepességi zászlóalj, valamint az „1-ső (szege di) honvéd vadász zászlóalj”. (Ezek mellett több más önkéntes vadászalakulat is szerveződött). A bőven vett gyalogoscsapatokhoz számítható a szabadságharc folyamán felállított 4 utász zászlóalj, továbbá több utászosztály, -század és árkásalakulat.

A honvédsereg lovasságát végül 18 huszárezred alkotta, amit a magyarországi lengyel légió 2, valamint az erdélyi lengyel légió 1 dzsidas ezrede egészített ki. Ezek csak 2–4 századból álltak, ellentétben a huszárokkal, akiknél az ezred létszáma 8 századra rúgott. (Érdekességként megemlítjük, hogy 1849 júliusában egy két századból álló magyar dzsidas lovasosztály is létrejött Bereg-Ung-Ugocsa megye önkénteseiből a Munkács központtal alakuló, Kazinczy Lajos vezette hadosztályban.

Végezetül, ami a honvédtüzérséget illeti: ennek tábori ütegeit tekintve mintegy 72-ről van tudomásunk, továbbá az „1. vartüzér” ezredről, amely a komáromi várban teljesített szolgálatot, valamint a péterváradai várőrség hasonló jellegű alakulatáról.

Am térjünk immár rá azokra az 1848/49-es honvédtisztekre, akik jelenlegi ismereteink szerint életüket adták a magyar szabadságért. Közülük 22-en törzstisztek (ezredes, alezredes, őrnagy), 93-an századosok, 176-an pedig hadnagyok, illetve főhadnagyok voltak.

A kinevezések dátumánál az első dátum arra az időpontra vonatkozik, amikor a hadügyminisztérium hivatalosan jóváhagyta a kinevezést, a zárójeles második pedig arra, hogy a rendfokozata mikortól számított.

AMBRUS JÓZSEF hadnagy

Apja Ambrus Ferenc. 1821 körül született. Jogot végzett Kolozsváron (1839–1840). 1848-ban Tordán élt. 1843-ban megnősült, felesége Dániel Johanna.

1849 februárjától a Tordán alakuló önkéntes vadászcsapat 3. századának hadnagya. Júliustól (máj. 1-jétől) hadnagy a 2. honvéd vadászrezred 16. századánál Tordán. Júniusban hősi halál halt a román felkelőkkel Remete és Offenbánya között vívott harcokban. A hadügyminisztérium júliusban ismerte el a május 1-jétől érvényes honvédhadnagyi rendfokozatát a 2. honvéd vadászrezred 16. századában.

Közlöny, 1849. július 25. (158. sz.) 585. o.; *Orbán* 1889. 225., 227. o.; MNL OL K 57 1868. sz. n. (22. és 23. cs.); *Endes* 1937. 257. o.; *Varga* 2000. 217. o.

sikabonyi ANGYAL DÁVID (DÁVID) főhadnagy

Angyal István Tolna megyei árvaszéki elnök és Treiber Franciska fia. 1828. február 23-án született Szekszárdon, római katolikus vallású. Joggyakornok. Nőtlen.

1848 júniusában beállt a Pécsen alakuló 8. honvédszászlóaljhoz. A délvidéki – szerb felkelők elleni – harcok során tizedes lett. Október 19-étől (nov. 1-jétől) hadnagy a Szabolcs megyében szerveződő 43. zászlóaljnál. December 14-étől (16-ától) főhadnagy, alakulata I. századának parancsnoka a felső-tiszai (később I.) hadtestben. Súlyos sebet kapott az 1849. január 23-ai bodrogkeresztúri ütközetben, minek következtében január 27-én Tokajban meghalt.

Közlöny, 1848. november 5. (148. sz.) 718. o., december 16. (189. sz.) 891. o.; *Kempelen* 1911–1932. I. k. 121. o.; Családtörténeti Értesítő 1900. 194–195. o.; Magyar nemzeti zsebkönyv I. k. 5. o.; *Nemesi évkönyv*, 1927–1928. 6. o.; *V. Waldapfel* 1950–1965. IV. k. 507. o.; MNL OL A 5000. Szül. akv.; uo. A 1030. Hal. akv.

báró APOR GERGELY hadnagy

Apor Pál báró földbirtokos és Bethlen Borbála grófnő fia. 1818. augusztus 15-én született Gardánfalván (Közép-Szolnok megye), római katolikus vallású. Földbirtokos gazdálkodó. 1843-ban megnősült, felesége Barcsay Klaudia (1883-ban hunyt el Gardánfalván), egy gyermek apja.

1848 decemberétől önkéntes parancsőr Bem tábornok mellett. E beosztásában 1849. március 26-án honvéd hadnaggyá nevezték ki. 1849. április 19-én hősi halált halt Lugoson a Temesköz felszabadítása során.

Közlöny, 1849. április 15. (80. sz.) 292. o.; *Nagy* 1896. XLIV. k. o.; *Kempelen* 1911–1932. I. k. 140. o.; *Pálmay* 1901. 21. o.; Magyar nemzeti zsebkönyv 2. rész I. k. 33. o.; OSZK Gyászjel.

aranyosi ARANYOSSY BÉLA hadnagy

Komárom megyei származású volt.

1848 őszén beállt a Komáromban alakuló 37. honvédszászlóaljhoz. Tizedes, december 10-étől őrmester, 1849. június 19-étől (1-jétől) hadnagy alakulatánál, a komáromi várórségben. Június 20-án hősi halált halt a nyárasdi ütközetben.

Szinnyei 1887. 45., 146. o.; *Közlöny*, 1849. június 23. (139. sz.) 518. o.; *Komáromi Lapok*, 1849. szeptember 24. (62. sz.) 243. o.; *Borovszky* [1907]. 559. o.

BACHLER JÓZSEF hadnagy

1821-ben született Pozsonyban. Római katolikus vallású. 1840-től dobos a cs. kir. 5. tüzérezredben, 1843-tól már alágyús. 1846-ban áthelyezték a temesvári helyőrségi tüzérséghez.

1848. október 13-án Versecen átlépett a honvéd tüzérséghez. Tüzmaster, 1849. március 21-étől hadnagy az erdélyi hadsereg tüzérségénél. Megsebesült, ennek következtében 1849. április 21-én a szászvárosi katonai kórházban meghalt.

Nagy 1896. XXXIX. o.; MNL OL H 75 1849:14429.; ÖStA KA Gb. 5. FAR. 1841-1854. 27/189. és Zeugsart. zu Temesvár 1841-1850. 2/182.

bacsini BACSINSZKY MIHÁLY hadnagy (?)

Apja görögkatolikus lelkész. 1829-ben született Zaricsón (a későbbi Drugetházán, Ung megye). 1848 tavaszán az ungvári görögkatolikus papnövelde hallgatója volt.

1849. március 9-én tizedesként beállt a nagyrészt Máramaros megyei – román – újoncokból a Hajdúságban alakuló 69. honvédzászlóaljhoz. A június 5-ei kimutatás szerint őrmester zászlóaljánál a felső-magyarországi (később IX.) hadtestben. Egy adat szerint végül hadnagy lett alakulatánál. 1849. augusztus 9-én hősi halált halt a temesvári csatában.

MNL OL H 75 1849:5511., 20609.; *Ambrus* 1892. 87–89. o.

bodobari BALKÁ ARNOLD őrnagy

Korábban hadnagy volt a cs. kir. haditengerészetnél, ahol 17 évig szolgált. Római katolikus vallású. 1848-ban gazdálkodó a Borsod megyei Nagymihályon. Felesége zsolnai és nagyszalatónyi Matolay Erzsébet (meghalt Miskolcon 1877-ben), öt gyermek apja. (Győző nevű fia honvédszázadosként, Géza pedig közhonvédként részt vett a szabadságharcban.)

1848. december 20-án nemzetőr századosként honvédtiszti állásért folyamodott Mészáros Lázár hadügyminiszterhez. December 26-ától (24-étől) százados az 52. (Bocskai-) honvédzászlóaljban, a felső-tiszai (később I.) hadtestnél. E minőségében végigküzdötte a téli és a tavaszi hadjáratot. 1849. május 16-án (15-én) őrnagy és a Miskolcon alakuló 96. zászlóalj parancsnoka lett. Július második felében a tiszafüredi átkelőt védte Korponay János ezredes alárendeltségében, majd az oroszok átkelését (július 27.) követően csatlakoztak Nagysándor József tábornok I. hadtestéhez. Az augusztus 2-ai debreceni csatában zászlóalját az orosz lovaság bekerítette. Alakulata jelentős veszteségek árán kitört a gyűrűből, ennek során azonban Balka halálos sebet kapott. Még aznap meghalt Debrecenben, más adat szerint Nagyváradon.

Közlöny, 1849. május 16. (106. sz.) 394. o.; HL 1848–49. 42/204.; MNL OL H 75 1849:19947.; uo. K 57 1867:1060.; OSZK Gyászjel. (özvegyé, 1877.)

BALLA BERTALAN (PÁL) százados

1823 körül született magyar nemes. 1848-ban Szatmár megyei hivatalnok.

1848. szeptember 15-én a Szatmár megyében alakult önkéntes nemzetőrsztály (két század) 2. századának századosává választották. Novembertől Katona Miklós őrnagy, majd Bem tábornok alatt részt vett az erdélyi hadjáratban. 1849. február 4-én hősi halált halt a vizaknai csatában.

Orbán 1868–1873. IV. k. 170. o.; *Bene* 1998. 135. o.; MNL OL H 92 1848:2201.

BALOGH JÓZSEF főhadnagy

Balogh Mihály jegyző és Balog Mária fia. 1823. április 1-jén született Hajdúdorogon. Görögkatolikus vallású. Jogot végzett. 1848-ban városi aljegyző volt Hajdúdorogon (?). Nőtlen.

1848-ban nemzetőr főhadnaggyá választották. Október 15-én (1-jén) hadnagy lett a Hajdúságban alakuló Bocskai önkéntes csapat gyalogságánál. Novembertől hadnagy az előbbiből alakult 52. (Bocskai-) honvédszászlóaljnál, melynek négy századával december második felétől részt vett a felső-tiszai harcokban. (A zászlóalj segédtestje.) 1849. február 4-étől (1-jétől) főhadnagy alakulatánál, illetve az I. hadtestben. Május 21-én hősi halált halt a budai vár bevételénél.

Közlöny, 1848. november 16. (159. sz.) 761. o., 1849. február 6. (20. sz.) 70. o.; *Karsa* 1993. 92., 155., 156. o.; HL 1848–49. 12/92.; uo. Personalia Aggházy Kamil gyűjt. 198. d. sz. n.; MNL OL A 4624. Szül. akv.; uo. A 36. Hal. akv.

BARTHA DOMOKOS főhadnagy

1848-ban tizedes a háromszéki cs. kir. 15. (2. székely) határőrezredben. 1843-tól nős.

1848 nyarán ezrede mozgósított 1. zászlóaljával a szerb felkelők ellen harcolt. Alakulatával októberben csatlakozott a honvédsereghez, és őrmester lett a feldunai (később VII.) hadtestben. Decembertől Erdélyben szolgált. 1849 februárjától (jan. 23-ától) hadnagy. Később a Háromszéken alakult 15. határőrezred 4. zászlóaljának (áprilistól 86. honvédszászlóalj) hadnagya, illetve június 4-étől (1-jétől) főhadnagy az erdélyi sereg brassói hadosztályában. Június 20-án hősi halált halt a Tömösi-szoros védelme során.

Közlöny, 1849. február 4. (19. sz.) 66. o.; *Nagy* 1896. 76., LXXVIII. o.; *Orbán* 1868–1873. VI. k. 145. o.; MNL OL H 75 1849:2076.; uo. K 57 1868:2825., 3463.

BAUMANN FERENC százados

1814 körül született Holicson (Nyitra megye). Gimnáziumot végzett. 1835-től hadfi, 1846-tól alhadnagy a cs. kir. 2. (Sándor-) gyalogezredben. (Valószínűleg azonos B. János uradalmi hivatalnok és Fridrich Viktória 1815. április 29-én Holicson született B. Lajos Antal névre, római katolikus vallásra keresztelt fiával.)

1848 nyarán a délvidéki szerb felkelők ellen harcolt, cs. kir. hadnagy lett. Októbertől főhadnagy a honvédsereghez csatlakozott ezrede 1. zászlóaljánál. November végén alakulatának négy századával az erdélyi sereghez vezényelték. Közreműködött Erdély északi felének felszabadításában. 1849. január 12-étől (1848. dec. 16-ától) százados, zászlóaljnak három századával a Borgói-szoros őrzésére vezényelték. Február 6-án a szoros őrségét a császáriak meglepték, és rövid harc után fogságba esett. Mivel Baumann neve sem a foglyul ejtett, sem a később Bécsben elítélt tisztek között nem fordul elő, feltehetően elesett az itt (Marosborgónál) vívott összecsapásban.

ÖStA KA Conduite-Listen 2. LIR.-1847.; *Közlöny*, 1849. január 14. (1. sz.) 1. o.; MNL OL H 75 1848:12668.; HL 1848–49. 12/402a; MNL OL A 4624. Szül. akv.

BÁNYAY FERENC százados

Bányay István és Soós Johanna fia. Dési (Belső-Szolnok megye) születésű. Magyar nemes, református vallású.

1848 tavaszán a dési nemzetőrség hadnagyává választották. Júliusban őrmesterként belépett a Kolozsváron alakuló 11. honvédzászlóaljba. November 6-ától (1-jétől) hadnagy a Partiumban szerveződő 32. zászlóaljnál. December közepétől részt vett az erdélyi hadjáratban. 1849. február 1-jén főhadnagy lett. Áprilistól a császáriak által védett gyulafehérvári vár ostrománál szolgált zászlóaljával, júniusban százados lett. Az egyik összecsapásban súlyos sebet kapott. 1849. július 23-án hunyt el Kolozsváron.

MNL OL H 75 1849:11870., 22178.; *Történelmi Lapok*, 5. (1896) 7. sz. 61. o.; *Kádár* 1896. 28., 186., 220. o.

bárcziházi BÁRCZY BOLDIZSÁR hadnagy

Bárczy Gáspár Zemplén megyei táblabíró és Ormos Honoráta fia. 1817-ben született Örsön (Zemplén megye), és Nagykövesden keresztelték meg ugyanazon év október 1-jén a római katolikus vallásra. 1848-ban már nős volt, felesége Janik Emília, egy gyermek apja.

Az 1849. június 5-ei kimutatás szerint őrmester a 69. honvédzászlóaljnál a felső-magyarországi (később IX.) hadtestben. Földvály György őrnagy, zászlóaljnak parancsnoka ekkor hadnagyi előléptetésre terjesztette fel. 1849. augusztus 9-én hadnagyként eltűnt (hősi halált halt?) a temesvári csatában.

Kempelen 1911–1932. I. k. 407. o.; *Nemesi évkönyv*, 1924. 35. o.; MNL OL H 75 1849:20609.; uo. A 4624. Szül. akv.

BELÁNYI LAJOS százados (őrnagy?)

B. András uradalmi hivatalnok, földbirtokos és Koch Katalin fia. 1812. július 22-én született Csurgón (Somogy megye). Nemes, római katolikus vallású. Gim-

náziumot végzett, majd 1829-ben közvitéztként beállt a cs. kir. 3. (Ferdinánd-) huszárezredbe. Ugyanitt 1843-ban hadnaggyá, 1848. május 1-jén pedig főhadnaggyá léptették elő. 1849. április 18-án vette feleségül Mándy Antóniát, Mándy Ignác '48-as honvédezredes testvérét.

1848 nyarán, a magyar kormány fennhatósága alá rendelt ezredével részt vett a délvidéki szerb felkelők elleni harcokban. Októberben ezredével csatlakozott a honvédsereghez. December 6-ától (1-jétől) alszázados ezrede alakuló tartalék századánál. Ennek ötvenfőnyi hadra fogható részével 1849 január–februárjában a Klapka György vezette felső-tiszai (később I.) hadtest kötelékében szolgált. Márciustól (jan. 1-jétől) századkapitány, ezrede tartalék századának parancsnoka Nagylétán. Júniusban beosztották a III. hadtestben szolgáló ezredhez. Ennek osztályparancsnokaként (őrnagyként?) hősi halált halt a július 11-ei komáromi csatában.

ÖStA KA Gb. 3. HR. 1841-1848. 2/45.; uo. Trauungsbuch 3. HR. 1849.; *Közlöny*, 1848. december 13. (186. sz.) 877. o., 1849. március 21. (58. sz.) 203. o.; MNL OL H 75 1849:7601., 10637., 10675.; HL 1848–49. 51/61.; *Zámbory* 1861. 114. o.; MNL OL A 3872. Szül. akv.

BENJÁMIN JÓZSEF JÁNOS (MÓR) hadnagy

1804-ben született Batáron (Ugocsa megye). Eredetileg izraelita vallású volt, 1833-ban azonban áttért a római katolikus vallásra. A szabadságharc előtt a cs. kir. 39. gyalogezredben szolgált, ahonnan szakaszvezetőként szerelt le (1823–1846). 1833-ban feleségül vette Nyiressy Máriát, akinek halála után (Szeged, 1840), 1841-ben Havrán Judit lett a házastársa.

A szabadságharcban őrmester, majd 1849. március 1-jétől hadnagy volt a 65. honvédzászlóaljnál a III. hadtestben. Halálos sebet kapott a július 11-ei komáromi összecsapásban, minek következtében július 25-én Komáromban elhunyt.

Közlöny, 1849. március 29. (65. sz.) 231. o., március 31. (67. sz.) 242. o.; MNL OL K 57 1867:1999.; ÖStA KA Gb. 39. LIR. 1841-1850. 1/51.; uo. Trauungsbuch 39. LIR.

bessenyői BEÓTHY ZSIGMOND főhadnagy

Beóthy Vince földbirtokos és Szirmay Franciska fia, B. Vince '48-as honvéd százados testvére. 1825-ben született Hencidán, és ugyanazon év május 19-én a mezőpeterdi római katolikus templomban keresztelték meg. A szabadságharc kitörésekor joggyakornok volt. Nőtlen.

1848 tavaszán beállt a Debrecenben szerveződő 10. honvédzászlóaljhoz. Részt vett a délvidéki harcokban. Október 19-étől (16-ától) hadnagy a Trencsénben alakuló 40. zászlóaljnál, mellyel a komáromi várórséghez került. Később főhadnagy ugyanitt. A vár védelme során, 1849. március 31-én súlyosan megsebesült, melynek következtében április 1-jén elhunyt. Április 3-án temették el Komáromban.

Közlöny, 1848. október 25. (137. sz.) 673. o.; *Nagy* 1857–1868. II. k. 4. o.; *Szinnyei* 1887. 85. o.; MNL OL H 75 1849:19932.; uo. A 3328. Szül. akv.; ÖStA KA MM. Bd. 4648. p. 277. (Hermann Róbert szíves közlése.)

BERDE ÁRON hadnagy

Előbb őrmester a honvédsereghez csatlakozott háromszéki volt cs. kir. 15. (2. székely) határőrezredben, 1849 áprilisától (márc. 21-étől) hadnagy ezrede újonnan alakult 3. vagy 4. zászlóaljánál (a későbbi 85. vagy 86. honvédszászlóaljban).

Feltehetően azonos azzal a (szentiván)laborfalvi (Háromszék) Berde Áronnal, aki 1849-ben hősi halált halt a Sárkánynál (Fogarasz megye) vívott összecsapásban.

Közlöny, 1849. április 4. (70. sz.) 251. o.; *Nagy* 1896. XL. o.; *Kisgyörgy* 1973. 76. o.

dálnoki BEREZKI LÁSZLÓ százados

1848-ban altiszt a háromszéki cs. kir. 15. (2. székely) határőrezredben.

1849 februárjától hadnagy lett ezredének a honvédsereg oldalán Háromszéken szervezett 3. zászlóaljánál, amellyel március közepén csatlakozott Bem tábornok mozgó seregéhez. Áprilistól (márc. 21-étől) főhadnagy, június 15-étől (1-jétől) százados alakulatánál (amely a 85. honvédszászlóalj lett). Az erdélyi sereg brassói hadosztályának kötelékében június 20-án hősi halált halt az oroszokkal vívott csatában, a Tömösi-szoros védelmében.

Nagy 1896. 76., XL., LXXVII. o.; *Orbán* 1868–1873. VI. k. 193., 195. o.; ÖStA KA Musterliste 15. GIR. - 1845.

nagykőrösi BERETVÁS GERGELY főhadnagy

Beretvás Lajos nagykőrösi közbirtokos és Gubody Zsuzsa fia, B. Péter '48-as huszár százados testvére. 1832. március 9-én született Abonyban. Református vallású. 1848-ban diák. Nőtlen.

1848. november 29-étől (16-ától) hadnagy az alakuló 16. (Károlyi-) huszárezredben. 1849 márciusában ezrede egyik osztagjával beosztották az erdélyi sereghez. Április 16-ától főhadnagy. Július 25-én hősi halált halt a gyulafehérvári vár ostrománál.

Közlöny, 1848. november 30. (173. sz.) 818. o., 1849. április 28. (91. sz.) 335. o.; *Kempelen* 1911–1932. II. k. 137. o.; *Családtörténeti Értesítő* 1900. 9. o.; *Történelmi Lapok*, 5. (1896) 15–16. sz. 139. o.; *Szigethi* 1868. 107. o.; MNL OL A 600. Szül. akv.

alcsernátoni BERNÁLD IGNÁC főhadnagy

Bernáld József közbirtokos és Apor Ágnes bárónő fia, B. István '48-as honvéd százados testvére.

Örmester, 1849. február 21-étől (15-étől) hadnagy a csíkszéki 14. (1. székely) határőrezred akkor újjáalakuló 1. zászlóaljánál Csík széken, illetve Bem tábornok seregében. Alakulatának (amely a 76. honvédszászlóalj lett) főhadnagyaként hősi halált halt a nyári hadjárat során.

Közlöny, 1849. március 27. (63. sz.) 221. o. (hibásan: Bernárd); *Nagy* 1896. XVI. o.; *Kempelen* 1911–1932. II. k. 147. o.; *Pálmay* 1901. 71. o.

BESSENYEY FERENC hadnagy

1823-ban született Bécsben, kismemesi római katolikus vallású családban. Előbb mesterséget tanult, majd 1846-ban önkéntes lett a cs. kir. 60. (Wasa-) gyalogezredben. 1848. április 7-étől tizedes ugyanitt.

1848 júliusában örmesterként áthelyezték a szegedi 3. honvédszászlóaljhoz. Október 10-étől (1-jétől) hadnagy a Kassán szerveződő 20. zászlóaljnál. Hősi halált halt 1848. december 11-én a Kassa és Budamér között vívott ütközetben.

Közlöny, 1848. október 1. (123. sz.) 617. o.; *Karsa* 1993. 13., 16., 18., 46. o.; MNL OL H 75 1848:830.; ÖStA KA G b. 60. LIR. 1841/1850. 31/85.

pornoki BERTALANFFY BERTALAN százados

Bertalanffy Imre uradalmi jószágigazgató és Wittmayer Franciska gyermeke. 1828-ban született Borgátán (Vas megye), és ezen év május 8-án Káldon keresztelték meg a római katolikus vallásra. Nőtlen.

1848 tavaszán beállt a Szombathelyen alakuló 7. honvédszászlóaljhoz. Szeptember–októberben részt vett a Jellačić elleni harcokban. Október 19-étől (16-ától) hadnagy a 23., majd a tartalék és kiképző 49. zászlóaljnál. 1849. január 16-ától főhadnagy alakulatánál a tartalék hadosztályban Balmazújvároson. A tavaszi hadjárat során a főhadiszíntéren Asbóth Lajos ezredes 12. hadosztályának kötelékében harcolt. Május 21-én a budai vár bevételénél lőtt sebet kapott, ezért a pesti ludoviciumi kórházba került. Június 7-én Asbóth felterjesztette a hadügyminisztériumhoz a katonái érdemjel 3. osztályára. Július 7-én Klapka György tábornok – távollétében – századossá léptette elő, de július 1-jén már behalt sebesülésébe.

Közlöny, 1848. október 23. (135. sz.) 665. o., 1849. január 23. (13. sz.) 45. o., június 26. (141. sz.) 526. o.; MNL OL H 75 1849:18935.; HL Personalia, Aggházy Kamil gyűjt. 200. d.; MNL OL A 4461. Szül. akv.

BÉNI IGNÁC hadnagy

Kisfaludi (Ompolykisfalud, Alsó-Fehér megye) származású.

A szabadságharcban a kolozsvári 73. honvédszászlóaljnál szolgált Erdélyben. Örmester, majd 1849. április 8-ától hadnagy lett. Augusztus 12-én hősi halált halt az oroszokkal vívott szászsebesi ütközetben.

Közlöny, 1849. április 24. (87. sz.). 319. o.; *Szilágyi* 1898. 426. o.; *Nagy* 1896. LIII. o.; MNL OL H 75 1849: 20841.

BÉRCZY KÁLMÁN hadnagy

Bérczy (1846-ig Szilber) Antal ügyvéd, Szeged városi főkapitány és Béró Borbála fia. 1831. március 21-én született Szegeden. Római katolikus vallású. 1848-ban a szegedi piarista főgimnázium hallgatója.

1848 decemberétől a szegedi önkéntes nemzetőrszázlój katonája, részt vett a délvidéki harcokban. 1849. május 14-étől (1-jétől) hadnagy a részben a zászlóaljából alakult 104. honvédszázlójnál. 1849-ben hunyt el Szegeden (feltehetően a délvidéki harcokban kapott sebe következtében).

Közlöny, 1849. május 16. (106. sz.) 394. o.; *Habermann* 1992. 25. o.

BÍRÓ GUSZTÁV főhadnagy

1827-ben született Pardubicében (Csehország). Római katolikus vallású. Tanulmányait a cs. kir. 2. gyalogezred nevelőintézetében (Pozsonyban) végezte. 1845-től önkéntes, 1847-től tizedes volt a magyarországi sorozású cs. kir. 6. (Württemberg-) huszárezredben. Nőtlen.

1848. október 19-én őrmester lett a honvédsereghez csatlakozott ezredénél. 1849. március 1-jétől hadnagy ugyanott, majd főhadnagy a 17. (Bocskai-) huszárezredben. Májusban ezrede négy századával a felső-magyarországi (később IX.) hadtestbe osztották be. 1849. július 23-án Lemesnél (Sáros megye) hősi halált halt az oroszokkal vívott ütközetben.

Közlöny, 1849. január 23. (8. sz.) 28. o., március 13. (51. sz.). 178. o.; MNL OL R 23 4. k. No. 170.; ÖStA KA Gb. 6. HR. 1841-1848. 14/72.

BITTNER (PITTNER?) százados

Könyvkereskedő Kolozsváron.

1849 márciusától százados az erdélyi 75. honvédszázlójnál. (Feltehetően előbb a zászlóalj elődjénél, a torda-aranyosszéki önkéntes zászlóaljban szolgált.) Május 3-án Bem tábornok kitüntette a katonai érdemjel 3. osztályával. 1849 nyarán hősi halált halt.

Valószínűleg azonos Pittner Károllyal, aki 1824 körül született Boicán (Zaránd, később Hunyad megye). Apja urbárius jobbágy volt, római katolikus vallású. Gimnáziumi és jogi tanulmányait Kolozsvárott végezte (1841–1844), majd 1846–1847-ben a selmeci akadémia bányász hallgatója volt.

Nagy 1896. LXXXVI. o.; MNL OL K 57 1868:2713. o.; *Orbán* 1889. 221. o.; *Varga* 2000. 233. o.

BODORY (1848-ig KRAUSZ) LAJOS százados

1815-ben született Tállyán (Zemplén megye) evangélikus vallású családba. A kés-márki gimnáziumban végzett. 1835-től közvitéz, 1846-tól alhadnagy volt a cs. kir. 34. (Vilmos-) gyalogezredben. Nőtlen.

1848. október 19-étől (16-ától) főhadnagy a honvédsereghez csatlakozott ezrede 2. zászlóaljánál a feldunai seregben. Október 26-án (nov. 1-jén) százados lett ugyanott. A december 28-ai bábolnai ütközetben fogságba esett, más adat szerint hősi halált halt.

Közlöny, 1848. október 25. (137. sz.) 675. o., november 7. (150. sz.) 727. o.; MNL OL H 75 1848:9276., 12409.; ÖStA KA Gb. 34. LIR. 1841-1850. 6/40.

köszvédi BOÉR MIKLÓS százados

1827-ben született Mezőkapuson (Torda megye). Református vallású. Jogot végzett Marosvásárhelyen. 1846-tól hadfi a cs. kir. 51. (Károly Ferdinánd-) gyalogezredben Erdélyben. Nőtlen.

1848. november 6-án (1-jén) hadnagy lett a Kolozsváron alakuló 11. honvédszászlóaljban. Részt vett az erdélyi harcokban. 1849. február 4-étől (jan. 26-ától) főhadnagy, április 8-ától százados alakulatánál. Május 3-án Bem tábornok kitüntette a katonai érdemjel 3. osztályával. A szabadságharc végén súlyosan megsebesült, aminek következtében szülőfalujában elhunyt.

Közlöny, 1848. november 8. (151. sz.) 729. o., 1849. április 24. (87. sz.) 319. o.; *Nagy* 1896. LXXXVII. o.; MNL OL H 92 1848:1546.; HL 1848–49. 11/312., 34/82.; ÖStA KA Gb. 52. LIR. 1841-1857. 15/86.; *Történelmi Lapok*, 4. (1895) 2. sz. 9. o., és 9. sz. 72. o.

BOGNER KÁROLY százados

Apja hivatalnok volt. 1820-ban született Brassóban. Német nemzetiségű, nem nemes, evangélikus vallású. 1837-től hadfi, 1848 tavaszán alhadnagy, 1848. szeptember 16-ától hadnagy a csíkszéki cs. kir. 14. (1. székely) határőrezredben.

1849. január 19-én százados lett a 4. honvédszászlóaljnál Bem tábornok seregében. Súlyosan megsebesül (elesett?) Nagyszeben január 21-ei ostrománál.

MNL OL H 75 1848:6438., 1849:2076., 3085.; ÖStA KA Conduite-Listen 14. GIR. 1847.

BOKORY (1848 júliusáig STAUDTNER) KÁROLY őrnagy

Nemes Staudtner Domokos ügyvéd és Mayer Anna fia. 1813. augusztus 18-án született Győrben. Római katolikus vallású. Korábban (1831-től) a cs. kir. hadseregben szolgált, ahonnan 1843-ban mint a 4. dzsídás ezred hadnagya lépett ki.

1848. június 13-án folyamodására főhadnaggyá nevezték ki a Pécssett alakuló 8. honvédszászlóaljhoz. Részt vett a szerb felkelők elleni délvidéki harcokban. Október 10-én (1-jén) százados lett alakulatánál, illetve a Jászkunságban szerveződő 24. zászlóaljban. Új alakulatával novembertől a bánsági, 1849. február elejétől az erdélyi hadszíntéren szolgált. Április 27-étől (3-ától) őrnagy. A Torontál megyében alakult 72. honvédszászlóalj parancsnoka az erdélyi sereg dévai, júliustól a nagyszebeni hadosztályánál. 1849. augusztus 6-án hősi halált halt az oroszokkal vívott nagyszebeni csatában.

Közlöny, 1848. június 15. (7. sz.) 25. o., július 11. (32. sz.) 136. o., október 11. (123. sz.) 617. o., 1849. április 29. (92. sz.) 338. o.; MNL OL H 92 1848:189.; ÖStA KA Gb. 4. Ul. R. 1841-1860. 3/130.; *Nagy* 1896. LI. o.; *Gyalóky* 1916.; Szül. akv.: Győr-belvárosi R. kat. Plébánia.

BOMBIÁK RUDOLF (JÁNOS) hadnagy

Apja makói földműves.

1848 őszén beállt az Aradon alakuló 29. honvédszászlóaljhoz. December 4-étől tizedes. Az 1849. február 8-ai újaradi csatában kitüntette magát, a csatatéren hadnaggyá léptették elő zászlóaljánál. Július 11-én Temesvár ostrománál súlyos sebet kapott, amelyben augusztus 1-jén elhunyt. (Júl. 26-án kitüntették a katonai érdemjel 3. osztályával.)

Közlöny, 1849. február 11. (25. sz.) 90. o., július 1. (89. sz.) 146. o., július 15. (150. sz.) 558. o.; MNL OL H 75 1849:8399., 25698.; *Potemkin* 1867. 42–43. o.; halálzási adat ÖStA KA MM. Bd. 4646. p. 363. (Hermann Róbert szíves közlése.)

nádudvari BÓNIS JÁNOS hadnagy

Bónis Elek és Czakó Borbála fia. 1829-ben született Désen. Református vallású volt. 1844-től hadfíként (tisztjelöltként) a cs. kir. 51. (Károly Ferdinánd-) gyalogezrednél Erdélyben szolgált. Nőtlen.

1848. július 20-án hadnaggyá nevezték ki a 11. honvédszászlóalj Déván alakuló századához. Alakulatával októbertől részt vett a bánsági bányavidék védelmében. Bog-sánbányánál súlyosan megsebesült, aminek következtében 1848. november 15-én elhunyt Temesváron.

Közlöny, 1848. november 24. (167. sz.) 794. o., november 28. (171. sz.) 809. o.; *Történelmi Lapok*, 5. (1896) 1. sz. 7. o.; *Kádár* 1890. 219. o.; *Magyar Családtörténeti Szemle*, 8. (1942) 212. o.; ÖStA KA Gb. 51. LIR. 1841-1857. 14/71.

szemerjai BORA ISTVÁN hadnagy

Bora Sámuel szemerjai birtokos és Incze Sára fia. 1821. augusztus 19-én született a háromszéki Szemerján. Székely nemes, református vallású. Gimnáziumi tanul-

mányait Székelyudvarhelyen, a jogot Nagyenyeden végezte el. 1848-ban joggyakornok volt. Nőtlen.

1849 februárjától közvitéz a székely tüzérség (Gábor Áron) első ütegénél. Részt vett az erdélyi harcokban. Június 15-én (ápr. 1-jén) hadnagy lett a brassói hadosztály egyik ütegénél. Június 21-én hősi halált halt a Tömösi-szoros védelme során. Szemerján temették el.

Nagy 1896. 76., 107., LXXVIII. o.; *Orbán* 1868–1873. VI. k. 193., 195. o.; *Demeter* 2001. 20–21. o.; *Demeter – Demeter* 2010. 230. o.

báró BORNEMISSZA KÁLMÁN hadnagy

Bornemissza József báró földbirtokos és Huszár Mária bárónő fia, B. József '48-as honvéd százados öccse. Abafáján (Torda megye) született 1830-ban, római katolikus vallású. Gimnáziumot végzett Kolozsvárott. 1847. október 13-ától hadfi a (magyar) cs. kir. 2. (Sándor-) gyalogezredben. Nőtlen.

Ezredével 1848 nyarán a szerb felkelők ellen harcolt, ősszel csatlakozott a honvédsereghez. 1849. január 12-én (1848. dec. 21-én) hadnagy lett. Hősi halált halt az egyik csatában.

Közlöny, 1849. január 14. (1. sz.) 1. o.; MNL OL H 75 1848:12668.; *Nagy* 1857–1868. Pótkötet. 149. o.; ÖStA KA Gb. 2. LIR. 1841-1848. 32/153.; *Varga* 2000. 243. o.

BORS JÓZSEF főhadnagy

1828 körül született Csíkszentkirályon. 1846-tól hadfi a csíkszéki cs. kir. 14. (1. székely) határőrezredben. Nőtlen.

1848 nyarán ezrede mozgósított 1. zászlóaljával a délvidéki szerb felkelők ellen vezényelték. Októbertől hadnagy a honvédseregbe lépett alakulatánál. 1849. április 1-jétől főhadnagy ezrede 4. vagy 6. zászlóaljánál (a későbbi 80. vagy 82. honvédzászlóaljban). 1849. július 31-én hősi halált halt a segesvári csatában.

Közlöny, 1849. április 22. (86. sz.) 315. o.; *Nagy* 1896. XLVIII. o.; *Vasárnapi Ujság*, 1901. december 1. (44. sz.) 711. o.; ÖStA KA Conduite Liste 14. GIR. - 1847.

nagybossányi és nagyugróczi BOSSÁNYI FERDINÁND százados

Bossányi Rudolf földbirtokos, cs. kir. kamarás és Kvassay Mária fia. 1827. október 19-én született Nagybossányban (Nyitra megye). Római katolikus vallású. 1846-ban hadfi lett a cs. kir. 2. (Sándor-) gyalogezredben, 1847-ben felvették a magyar nemesi testőrséghez. 1848. szeptember 20-án leköszönt és hazatért Bécsből. Nőtlen.

Szeptember 24-én (okt. 1-jén) főhadnagy lett az Egerben alakuló 26. honvédzászlóaljnál. December 3-ától (1-jétől) százados, az említett hónap közepén alakulatával besztották a felső-tiszai (később I.) hadtesthez Ennek kötelékében végigküzdötte a téli, a tavaszi és a nyári hadjáratot. 1849. augusztus 2-án hősi halált halt a debreceni csatában.

Hellebronth 1939. 105. o.; *Közlöny*, 1848. szeptember 27. (109. sz.) 560. o., december 5. (178. sz.) 839. o.; HL 1848–49. 42/85.; ÖStA KA Gb. 2. LIR. 1841-1850. 29/76.; *Szluha* 2003–2005. I. k. 176. o.

csíktapolcai BOTÁR ÖDÖN (EUGÉN) százados

Botár József, székely születésű cs. kir. tiszt fia. 1809-ben született Crema (Itália) városában. Római katolikus vallású. Tanulmányait egy cs. kir. ezred nevelőintézetében végezte. 1827 és 1845 között az 5. dragonos és a háromszéki 15. (2. székely) határőrezredben szolgált, századosként vonult nyugalomba.

1848 októberétől részt vett Háromszék önvédelmi harcában. December 9-én Köpecen a császáriak fogságába esett. 1849 februárjában (?) honvéd százados lett a 15. (2. székely) határőrezred Háromszéken alakuló 3. zászlóaljánál. Március közepétől közreműködött a császáriak Erdélyből történő kiverésében. Áprilistól alakulatával (mely hamarosan a 85. honvédszászlóalj lett) a brassói hadosztályban szolgált. 1849. június 21-én hősi halált halt a Tömösi-szoros védelme során.

Nagy 1896. 76. o.; *Orbán* 1868–1873. VI. k. 193., 195. o.; ÖStA KA Gb. 5. Drag. R. 1820-1840. 1/25.; uo. Hauptleute 2. Klasse 48/237.

BUCZY JÁNOS hadnagy

1816-ban született Kolozsváron nemesi szülőktől. Tímár mesterséget tanult. Tizedes volt (1833–1840) a cs. kir. 2. huszárezredben. 1841-től nős (özvegye Nagykapuson élt 1868-ig).

1848 őszén beállt a 15. (Mátyás-) huszárezredhez. Részt vett az erdélyi harcokban. 1849. január 11-étől (1-jétől) hadnagy. Hősi halált halt az egyik ütközetben.

MNL OL H 75 1849:31409.; uo. K 57 1868:3317.; ÖStA KA Gb. 2. HR. 1820-1840. 1/129.

gyulafalvi BULYOVSZKY JÁNOS százados

Bulyovszky Ferenc berceli (Nógrád megye), majd sóskuti birtokos és Kóczián Anna fia. 1783 körül született. Római katolikus vallású. Korábban őrmesterként a cs. kir. hadseregben szolgált, majd 14 éven át Heves megye csendbiztosa volt Tiszafüreden. 1848 tavaszán terjei (Bihar megye) birtokosként élt. Felesége Skaliczky Terézia (meghalt 1875-ben Nagyváradon), János nevű fia honvédfőhadnagy volt a szabadságharcban.

1848 nyarán a Bihar megyei nemzetőrség egyik századosává választották. 1849. április 24-étől (16-ától) százados, Vasvári Pál Rákóczi-szabadcsapata 2. századának parancsnoka. Hősi halált halt 1849. július 6-án a román felkelőkkel Havasnagyalu/Marisel (Kolozs megye) mellett vívott összecsapásban.

Közlöny, 1849. április 26. (89. sz.) 327. o.; MNL OL H 92 1848:6541.; *Kempelen* 1911–1932. II. k. 468. o.; *Borovszky* [1911a]. 592. o.; *Uő* [1901]. 624. o.; *Történelmi Lapok*, 2. (1893) 8. sz. 84. o.; *Szluha* 2008. 517. o.; OSZK Gyászjel. (özvegyéé)

BURDINA von Löwenkampf, ALOIS őrnagy

Rudolf Burdina cs. kir. százados és Burdina Julianna fia. 1802-ben született Brusowetzen (Brusovec, Morvaország). Olasz eredetű katona-dinasztiából származott, római katolikus vallású. Egy cs. kir. ezred nevelőintézetében tanult. 1820-tól közvitéz a 35. gyalogezredben. Folyamatosan szolgálva 1848 tavaszán főszázados a 39. (Don Miguel-) gyalogezredben, az ezred debreceni fő hadfogadó állomásának parancsnoka. 1833-ban megnősült, felesége derghi és karcsai Somogyi Jozefa (1867-ben Esztergomban meghalt), három gyermek apja.

A magyar kormány megbízásából május–júniusban újoncokat toborzott a Debrecenben alakuló 10. honvédszászlóalj számára. Októberben ezredét követve csatlakozott a honvédsereghez. 1849. január 19-étől (1-jétől) őrnagy, ezrede 1. zászlóaljának a parancsnoka a Központi Mozgó Seregénél, illetve egy ideig dandárparancsnok ugyanitt. Március közepétől Szegeden közreműködött az új bácskai IV. hadtest szervezésében. (Egy ideig az Eszék feladásakor feloszlott 41. honvédszászlóalj helyébe ugyanezzel a hadrendi számmal másodszer is megszervezett alakulat parancsnoka.) Május 14-én átvette a 39. gyalogezred 3. zászlóaljának vezényletét az I. hadtestben. Zászlóalja élén hősi halált halt 1849. május 21-én a budai vár bevételekor.

Közlöny, 1849. január 20. (6. sz.) 19. o.; ÖStA KA Gb. 39. LIR. 1841-1849. 1/79.; uo. Trauungsbuch 39. LIR. 1833.; *Vasárnapi Ujság*, 1867. április 28. (17. sz.) 206. o.; HL 1848–49. 22/533., 28/34., 30/5.

CHLADEK (KLADEK), ANTON százados

1793 körül született Prágában. Cseh nemzetiségű, római katolikus vallású. Volt cs. kir. tüzér altiszt. 1846-ban megnősült, felesége Helmlinger Teréz.

1848 októberétől a Pozsonyban szervezett nemzetőri tüzérüteg hadnagya. December 9-étől (nov. 1-jétől) honvédhadnagy, 1849. február 15-étől (1-jétől) főhadnagy a komáromi vár tüzérségénél. A Csillagsánc nevű erődítmény tüzérparancsnokaként április 16-án súlyosan megsebesült. Április 17-én (15-én) századossá léptették elő, de még ugyanazon a napon sebesülése következtében elhunyt.

Közlöny, 1848. december 11. (184. sz.) 869. o.; MNL OL H 75 1848:9538., 1849:24230.; uo. A 64. honvédszászlóalj parancskönyve; *Szinnyei* 1887. 117–118. o.

czikóházi CZIKÓ BOLDIZSÁR százados

Magyar földbirtokos, nemes.

1848 júniusában Miskolcon beállt a Kassán alakuló 9. honvédszászlóaljhoz. A délvidéki harcok során őrmesterré, szeptember 13-án (16-án) hadnaggyá, december 17-én (16-án) főhadnaggyá léptették elő. A bánági (később III.) hadtestben, 1849 februárjától a főhadszíntéren szolgált alakulatával. Május 18-án (ápr. 23-án) a tavaszi hadjárat során szerzett érdemeiért kitüntették a katonai érdemjel 3. osztályával. Június 1-jétől százados. Június 21-én hősi halált halt a peredi csatában.

Közlöny, 1848. szeptember 15. (98. sz.) 195. o. (hibásan: Csikó), 1849. május 18. (108. sz.) 401. o. (hibásan: Czikó Baltazár); *Hoffmann* 1906. 66. o.; *Szendrei* 1886–1901. IV. k. 70. o.; *Karsa* 1993. 234. o.; MNL OL H 75 1849:71.37., 21780.; HL 1848–49. 34/384.

CZINK (ZINK) JÁNOS százados

Ismeretlen cs. kir. hadnagy és Czink Franciska házasságon kívüli fia. 1814-ben született Temesváron. Római katolikus vallású. A cs. kir. 60. gyalogezred eperjesi ezred-nevelőintézetben és a tullni utásziskolán végzett. Kilépett főhadnaggy (1829-től 1848. február 15-ig a 37. gyalogezredben szolgált). 1848 februárjában megnősült, felesége Mayer Borbála.

1848 nyarán a mezőkeresztesi (biharkeresztesi) nemzetőrség századosává választották. Bihar megye mozgósított zászlóaljával augusztus 21-étől október 7-éig részt vett a szerb felkelők elleni bánági harcokban. Október 19-én (16-án) kinevezték az alakuló 40. honvédszászlóalj századosává. Ide nem vonult be, illetve egy nemzetőrszázad parancsnoka lett a zarándi hadosztályban, mellyel a román felkelők ellen küzdött. 1849. április 3-án százados lett a 69. honvédszászlóaljnál a felső-magyarországi (később IX.) hadtestben. Augusztus 3-án hősi halált halt az Új-szegegnél vívott összecsapásban.

Közlöny, 1848. október 25. (137. sz.) 673. o., november 27. (170. sz.) 805. o.; MNL OL H 92 1848:939.; uo. H 75 1849:8893.; uo. K 57 1867:462., 2830.; ÖStA KA Gb. 37. LIR. 1840-1860/19.; Szül. akv.: Mormon gyűjt. 1190348.

csajági CSAJÁGHY LÁSZLÓ hadnagy

Csajághy János és Takó Zsuzsanna fia. 1820 körül született Nemesleélen (Komárom megye). Református vallású. 1839-ben a Pápai Református Kollégium hallgatójaként tartották nyilván.

1848. november 13-án (1-jén) hadnaggyá nevezték ki a 35. honvédszászlóaljhoz, de a Zala megyében alakult 47. honvédszászlóaljnál lett hadnagy. Zászlóaljával Perczel Mór tábornok drávai (később II.) hadtestében, majd a felső-tiszai (később I.) hadtestben szolgált. 1849. május 21-én hősi halált halt a budai vár bevételénél.

Közlöny, 1848. november 15. (158. sz.) 757. o.; *A Honvéd*, 1867. szeptember 9. (6. sz.) 44. o., 1869. február 9. (6. sz.) 45. o.; Családtörténeti Értesítő 1900. 198–199. o.; HL: 1848–49. 51/120.; *Köblös* 2006. 870. o.

CSATAFFY ÁGOSTON FERENC hadnagy

1811-ben született Pesten. Református vallású. 1833-tól közvitéz, 1836-tól tizedes, 1845-től őrmesteri rangban a cs. kir. 9. (Miklós-) huszárezredben szolgált.

1848 nyarán ezredével a magyar hadügyminiszter fennhatósága alá került, őszszel csatlakozott a honvédsereghez. December 24-én (nov. 16-án) hadnagy lett ezredénél a feldunai (később VII.) hadtestben. 1849. április 5-én hősi halált halt Hatvannál, egy súlyos veszteségekkel járó előőrsi összecsapás során.

Közlöny, 1848. december 30. (202. sz.) 951. o.; ÖStA KA Gb. 9. HR. 1841-1848. 5/67.; Sírja a hatvani temetőben.

kozmatelki CSAT(T)H ÁKOS hadnagy

Csath Károly (1779 és 1860 között élt), az Erdélyi Számvevőségi Hivatal tanácsnoka és Kótsi P. Anna fia. 1830. november 27-én született Kolozsváron. Római katolikus vallású. 1848-ban joghallgató volt Kolozsváron.

1848 őszétől a Kolozsváron alakult 11. honvédszászlóalj katonája. Végigküzdötte az erdélyi hadjáratot. 1849. május 11-én hadnagy lett egy újonnan alakuló zászlóaljnál. Augusztus 6-án hősi halált halt az oroszokkal Nagyszebennél (Nagycsürnél) vívott ütközetben.

Nagy 1896. LXI. o.; *Nemesi évkönyv*, 1976–1978. 192. o.; HL 1848–49. 52b/12.; MNL OL A 6459. Szül. akv.; *Varga* 2000. 244. o.; OSZK Gyászjel. (anyjáié, 1873).

jankafalvi CSATÓ JÓZSEF százados

1721-ben született Hosszúaszón (Küküllő megye). Székely nemes, római katolikus vallású. Volt tizedes (1838-tól 1846-ig a cs. kir. 31. gyalogezredben szolgált).

1848. november 6-án (1-jén) hadnaggyá nevezték ki a marosvásárhelyi 12. honvédszászlóaljhoz, de ide nem vonult be. 1849. február 21-étől (15-étől) hadnagy a csíkszéki 14. (1. székely) határőrezred újonnan alakult 3. zászlóaljánál, mellyel csatlakozott Bem tábornok mozgó seregéhez. Március 15-én, Nagyszeben bevétele után főhadnaggyá léptették elő. Március 28-ától (23-ától) százados ezrede szerveződő 5. zászlóaljánál (a későbbi 80. honvédszászlóaljban). Júniusban alakulatának egy kikülönített századával a román felkelőkkel szemben álló zarándi hadosztályban szolgált. Egy adat szerint július 31-én hősi halált halt a segesvári csatában.

Közlöny, 1848. november 8. (151. sz.) 729., 1849. augusztus 11. (63. sz.) 536. o., augusztus 18. (70. sz.) 346. o., augusztus 26. (78. sz.) 395. o.; *Nagy* 1896. XVII., XXXVI., XLV. o.; MNL OL H 2 1849:7809.; ÖStA KA Gb. 31. LIR. 1841-1850. 3/27.

CSÁKÓS MIHÁLY százados

Csákós Mihály megyei huszár és Dudás Erzsébet fia. 1812. november 11-én született Veszprémben. Római katolikus vallású. 1841-től közvitész, 1845-től tizedes a cs. kir. 19. (Schwarzenberg-) gyalogezred 3. zászlóaljánál. 1834-ben megnősült, felesége Bregovics Erzsébet, négy gyermek apja.

Alakulatával 1848 nyarán részt vett a szerb felkelők elleni harcokban. Október 10-én (1-jén) hadnagy lett a Zomborban alakuló 34. honvédzászlóaljnál. December 14-étől (16-tól) főhadnagy zászlóaljánál a délvidéki hadszíntéren, 1849. január második felétől a Klapka György vezette felső-tiszai (később I.) hadtestben. Kitüntette magát a január 22-ei tarcali és a január 31-ei tokaji ütközetben. Február 4-én (1-jén) századossá léptették elő. Halálos sebet kapott az április 4-ei tápióbicskei ütközetben, melynek következtében 1849. április 8-án Nagykátán elhunyt.

Közlöny, 1848. október 14. (126. sz.) 629. o., december 16. (189. sz.) 891. o., 1849. február 6. (20. sz.) 69. o.; ÖStA KA Gb. 19. LIR. 1841-1850. 17/121.; uo. Trauungsbuch 19. LIR.; MNL OL H 75 1849:18018., 26226.; Káplár Béla nagykátai tanár szíves akvi. adatai; *H. Szabó* 2000. 185–186. o.; MNL OL A 3728. Szül. akv.; *Dér – Hajagos – Hermann* 2002–2004. II. k. 191., 272. o.

CSÁNYI MÁRTON százados

Csányi Ignác szabómester és Stróbl Terézia fia. 1821. október 17-én született Esztergomban. Római katolikus vallású. Gimnáziumot végzett. Volt altiszt (1838-tól 1847-ig a cs. kir. 5. tüzérezredben és a mantuai helyőrségi tüzérségnél szolgált).

1848 őszén beállt a honvéd tüzérséghez. Tüzemester, október 26-ától (16-ától) hadnagy, 1849. január 16-ától főhadnagy Görgei tábornok feldunai (később VII.) hadtestében. Kitüntették a katonai érdemjel 3. osztályával. Júniusban az 5. hatfontos lovasüteg parancsnoka a III., július 12-étől a 15. hatfontos gyalogüteg parancsnoka az I. hadtestben. Az augusztus 2-ai debreceni ütközetben századosként súlyos sebet kapott, melybe belehalt Nagyváradon.

Közlöny, 1848. november 15. (158. sz.). 758. o., 1849. január 23. (13. sz.) 45. o.; MNL OL H 75 1848:9076., 1849:31617.; HL 1848–49. 34/74., 42/85.; ÖStA KA Gb. 5. FAR. 1841-1854. 31/134.; MNL OL A 313. Szül. akv. (Kemény Krisztián szíves közlése.)

csemiczei CSEMICZKY GÁBOR százados

Csemiczky Lajos közbirtokos és Fekete Zsuzsanna fia. 1824. június 20-án született Izsákon (Pest megye). Római katolikus vallású. 1848-ban birtokán gazdálkodott.

1848. szeptember 1-jétől a Kecskeméten alakult 318 főnyi önkéntes nemzetőrszázad századosa. Alakulatával a Pest megyei 2. önkéntes nemzetőrszázad, illet-

ve Ivánka Imre őrnagy Vácon alakult dandárjának kötelékében részt vett a Jellačić elleni harcokban. Fischamendnél 1848. október 30-án hősi halált halt a schwechati ütközetben.

Bagi 1892. 77–78. o.; *Kempelen* 1911–1932. XI. k. 282. o.; MNL OL A 5094. Szül. akv.

ilinyi CSIKÁNY (CHIKÁN) FERENC százados

Csikány István közbirtokos és Csikány Mária fia. 1821. szeptember 23-án született Ilinyben (Nógrád megye). Római katolikus vallású. 1840-től 1846-ig a cs. kir. 48. gyalogezredben szolgált, majd állami gazdatiszt lett Bukovinában.

1848 tavaszán a gyöngyösi nemzetőrség egyik alakítója és kiképzője lett. Június 19-én hadnaggyá nevezték ki a Veszprémben szerveződő 6. honvédzászlóaljhoz. Augusztustól alakulatával a délvidéki hadszíntéren szolgált. Október 3-ától (1-jétől) főhadnagy, november 20-ától (16-ától) százados. 1849. január végén a bánzági (később III.) hadtesttel a főhadszíntérre vonult zászlóaljával, mellyel a tavaszi hadjárat elején az I. hadtesthez osztották be. Hősi halált halt április 4-én a Tápióbicskénél vívott ütközetben.

Közlöny, 1848. június 21. (13. sz.) 50. o., október 5. (117. sz.) 595. o., november 20. (163. sz.) 778. o.; MNL OL H 92 1848:59.; ÖStA KA Gb. 48. LIR. 1840-1850. 4/4.; *Csikány* 1998. 7–20. o.; MNL OL A 362. Szül. akv.

görgényszentimrei CSISZÁR DOMOKOS (DEMETER) főhadnagy

Csiszár Sámuel református lelkész, kolozskalotai esperes és Gál Zsuzsanna fia, Cs. Sámuel '48-as honvéd százados testvére. 1827. május 4-én született Kolozsváron. Felesége Illyés Klára, egy gyermek apja.

1849. július 28-ától (jún. 1-jétől) főhadnagy a 2. honvéd vadászrezred 8. századánál az erdélyi seregben. Augusztus 6-án hősi halált halt az oroszokkal vívott nagy-szebeni (nagycsúri) ütközetben.

Kempelen 1911–1932. III. k. 139. o.; *A Honvéd*, 1868. április 6. (14. sz.) 106. o.; MNL OL H 75 1849:31615.; uo. K 57 1867–575.; uo. A 6473. Szül. akv.; OSZK Gyászjel. (apjáé, 1852).

CSÓTI FERENC hadnagy

1844-ben megnősült. Özvegye 1867-ben Csíkszentléleken élt.

Őrmester a székely 14. határőrezredben. 1849. május 28-ától hadnagy ezrede 5. zászlóaljánál (a későbbi 80. honvédzászlóaljban) az erdélyi seregnél. Hősi halált halt július 31-én a segesvári ütközetben.

Nagy 1896. LXVII. o.; MNL OL K 57 1868:3251.

sepsiszentgyörgyi DACZÓ ZSIGMOND őrnagy

Daczó János földbirtokos és Szentpáli Zsuzsa fia. 1816. december 13-án született Sepsiszentgyörgyön. Református vallású. Gimnáziumot végzett Kolozsváron. 1834-ben közvitész a 11. székely határőr huszárezredben, ahol – folyamatosan szolgálva – 1842-ben főhadnagy lett. 1848-ban ezrede 4. századánál Kézdimárkosfalván szolgált.

1848 augusztusában ezrede háromszéki osztályával a Délvidékre vezényelték, részt vett a szerb felkelők elleni harcokban. Októberben besoroltak a honvédseregbe. November 20-ától főszázados. December elején osztályával csatlakozott Bem tábornok seregéhez, részt vett az erdélyi hadjáratban. 1849. május 29-én (febr. 1.) őrnaggyá léptették elő. A nyári hadjárat idején a brassói, június második felétől a székelyföldi hadosztály kötelékében küzdött huszáraival. Bem tábornok a Moldvába történt betörése során kitéüntette a katonai érdemjel 3. osztályával (júl. 25.). Július 31-én hősi halált halt a segesvári ütközetben.

Nagy 1857–1868. III. k. 219. o.; *Pálmay* 1901. 129. o.; *Közlöny*, 1849. május 31. (119. sz.) 445. o.; *Nagy* 1896. LXXIV. és XC. o.; KLÖM XV. k. 417., 418. o.; MNL OL H 75 1848:9816.; *Orbán* 1868–1873. VI. k. 192. o.; ÖStA KA Conduite-Listen Nr. 564. (11. HR. – 1847); *Demeter – Demeter* 2010. 67. o.

DAVIDA MIKLÓS hadnagy

1823 körül született. 1848-ban joggyakornok volt.

1848 májusában beállt a Veszprémben alakuló 6. honvédszászlóaljhoz. A délvidéki harcok során tizedes lett. Október 19-étől (16-ától) hadnagy a Trencsénben szerveződő 40. honvédszászlóaljnál, mellyel december végén a komáromi várórséghez osztották be. A vár védelme során, 1849. április 6-án hősi halált halt.

Közlöny, 1848. október 25. (137. sz.) 673. o.; *Szinnyei* 1887. 86. o.; MNL OL H 92 1848:6430.; uo. H 75 1849:19932.

DÁNÉ JÁNOS hadnagy

Apja református esperes Székelykeresztúron.

1848 őszén közvitész volt a 15. (Mátyás-) huszárezredben. Részt vett Háromszék önvédelmi harcában. Örmester, 1849 tavaszán Bem tábornok a bánásgi hadjárat során hadnaggyá nevezte ki az alakuló 80. vagy 82. honvédszászlóaljhoz. Július 31-én hősi halált halt a segesvári ütközetben.

Történelmi Lapok, 6. (1897) 15–16. sz. 125. o.; *Dienes* 1958. 308. o.; *Vasárnapi Ujság*, 1901. november 3. (44. sz.) 711. o.

DEKKER NÁNDOR főhadnagy

1827 körül született Franyován (Torontál megye). Római katolikus vallású. A cs. kir. 62. gyalogezred szegedi ezred-nevelőintézetben tanult.

1848. szeptember közepén a Torontál megyében alakuló önkéntes nemzetőrszázalaj hadnagya volt, részt vett a szerb felkelők elleni bántási harcokban. 1849. március 26-ától (febr. 1-jétől) hadnagy az alakulatából szervezett 72. honvédszázalajnál, az erdélyi hadszíntéren. Áprilistól főhadnagy. Hősi halált halt a nyári hadjárat során.

Közlöny, 1849. szeptember 27. (65. sz.) 559. o.; *Történelmi Lapok*, 2. (1893) 6. sz. 56. o.; MNL OL H 75 1849:2688.

DERZSI JÓZSEF főhadnagy

1803 körül született. Római katolikus vallású. 1848-ban Szolnokon élt. Felesége Elek Mária volt.

1848. november 10-én (okt. 1-jén) számvevő hadnagy a Szabolcs megyei 48. honvédszázalajnál. Később „rendes” hadnagy ugyanitt, a II. hadtestben. Május 20-án Buda ostrománál súlyos sebet kapott. Görgei tábornok május 22-én kitüntette a katonái érdemjel 3. osztályával, és főhadnaggyá léptette elő. 1849. június 15-én Pesten belehalt sérüléseibe.

Közlöny, 1848. november 12. (155. sz.) 746. o. és 1849. március 29. (65. sz.) 232. o.; MNL OL H 75 1849:21382.; HL Personalia Aggházy Kamil gyűjt. 198. doboz 12/52.; MNL OL A 91 Hal. akv.

DOBÓTZI (hibásan DOBOZY) DÁNIEL főhadnagy

1811 vagy 1812-ben született Tiszakeszin (Borsod megye). Római katolikus vallású. Volt szakaszvezető (1828-tól 1837-ig a cs. kir. 61., 1841 és 1847 között a 37. gyalogezredben szolgált). Hivatalnok a Tisza-szabályozásnál Heves megyében.

1848. szeptember 24-én (okt. 1-jén) hadnaggyá nevezték ki a Munkácson szerveződő 21. honvédszázalajhoz. 1849. január 1-jétől főhadnagy. Alakulatával részt vett a felső-tiszai (később I.) hadtest harcaiban, de rövid időn belül a galíciai határ őrzésére rendelték. Március 26-án a Bereg megyei Verbiásnál (Verebes) hősi halált halt egy császáriakkal történt összecsapásban.

Közlöny, 1848. szeptember 27. (109. sz.) 559. o.; *Lehoczky* 2000. 284. o.; KLÖM XIV. k. 775. o.; MNL OL H 92 1848:7942.; ÖStA KA Gb. 61. LIR. 1820-1840. 27/166. és 37. LIR. 1841-1860. 21/58.

DRISPERGER KÁROLY hadnagy

Levélgyűjtő (postai hivatalnok) a Bács megyei Palánkán.

1848 júniusában beállt a Pécselt alakuló 8. honvédszázalajhoz. Augusztustól részt vett a bácskai harcokban. December végén tizedes, később őrmester, 1849. március 16-ától hadnagy alakulatánál a bácskai (későbbi IV.) hadtestben. Június 7-én hősi halált halt a kátyi//kácsi ütközetben.

Magyarország tiszti névtára 1847. 365. o.; *Közlöny*, 1849. március 18. (56. sz.) 195. o.; MNL OL H 75 1849:133.; *A Honvéd*, 1868. szeptember 7. (36. sz.) 285. o.

DUFFAUD GYULA (FRIGYES) százados

Apja Duffaud Péter Lajos (francia eredetű, Bécsben született) mérnök, a Béga-csatorna igazgató főmérnöke, anyja Delamanics Terézia volt. Két testvére, Ferenc és György szintén honvédszázados lett a szabadságharcban. 1823-ban született Zombolyán (Torontál megye). Római katolikus vallású. 1841-től hadfi, majd 1844-től hadnagy a cs. kir. 1. (Császár-) huszárezredben.

1848 júniusában ezredével a délvidéki szerb felkelők ellen vezényelték. Július 16-án cs. kir. főhadnaggyá léptették elő. Októberben ezredével besorolt a honvédseregbe. Novemberben a feldunai sereghez, 1849 januárjában a Központi Mozdó Sereghez vezényelték alakulatával. Január 9-étől (1-jétől) alszázados ezredének január második felében a felső-tiszai (később I.) hadtesthez beosztott osztályánál. Halálos sebet kapott a február 28-ai mezőkövesdi ütközetben, amelynek következtében március 16-án elhunyt Mezőkövesden.

Közlöny, 1849. január 16. (2. sz.) 5. o.; MNL OL H 92 1848:292.; ÖStA KA Gb. 1. HR. 1841-1848. 10/192.; *Bán* [1976]. 357. o.; *Dér – Hajagos – Hermann* 2002–2004. II. k. 94. o.

DÚS JÓZSEF hadnagy

Dús József öcsényi jegyző és Ötvös Julianna fia. 1825. május 18-án született Öcsényben (Tolna megye), és ugyanitt keresztelték meg református vallásra május 23-án. 1842 és 1845 között a Pápai Református Kollégiumban tanult.

1848 tavaszán beállt a Pécssett alakuló 8. honvédszászlóaljhoz. Örmester, 1849. január 17-étől (1-jétől) hadnagy a bácskai hadszíntéren küzdő alakulatánál. Hősi halált halt a június 7-ei kátyi/kácsi ütközetben.

Közlöny, 1849. január 20. (6. sz.) 20. o.; MNL OL H 75 1849:133.; *A Honvéd*, 1868. szeptember 7. (36. sz.) 286. o.; *Köblös* 2006. 275., 286., 298., 877. o.; MNL OL A 752. Szül. akv.

lovag DZWONKOWSKI, WLADYSLAW százados

1819-ben született Przemyslben (Galícia). Lengyel nemzetiségű, római katolikus vallású kilépett hadnagy. 1839-től 1848. június 15-éig a magyarországi sorozású cs. kir. 10. (Vilmos-) huszárezredben szolgált.

1848 decemberében főhadnagy lett a magyarországi sorozású cs. kir. hadseregtől a honvédsereghez csatlakozott 8. (Koburg/Coburg-) huszárezred felső-tiszai (később I.) hadtestben szolgáló századánál. Részt vett a Galíciából betört császári Schlik-hadtest elleni harcokban. 1849. február 16-ától alszázados a 10. (Vilmos-) huszárezred tartalék századánál. Április 18-án (márc. 1-jén) századkapitány lett ezrede Kmety György ezredes hadosztályához beosztott részénél. Június 13-án halálos sebet kapott a csornai ütközetben, minek következtében június 14-én Téten (Győr megye) elhunyt.

Közlöny, 1848. december 20. (193. sz.) 910. o., 1849. február 22. (35. sz.) 124. o., június 21. (137. sz.) 512. o.; ÖStA KA Gb. 10. HR. 1841-1850. 7/198.; MNL OL H 75 1848:1114.; *Vasárnapi Ujság*, 1885. szeptember 6. (36. sz.) 575. o.

EGYED JÓZSEF hadnagy

1825-ben született, pókai (Torda megye) származású. Református vallású nemes. Tanulmányait a marosvásárhelyi gimnáziumban végezte. 1841-től közvitéztként, 1848. május 2-ától tizedesi rangban a cs. kir. 2. (Hannover-) huszárezredben szolgált.

Ezredével 1848 nyarán a szerb felkelők ellen harcolt. Október 25-étől őrmester az Erdélyben alakuló 15. (Mátyás-) huszárezrednél. Részt vett az erdélyi harcokban. 1849. január 29-én hadnagy lett. Május 19-én hivatalosan is megkapta a hadügyminisztériumtól a számára Bem tábornok által április 8-án adományozott katonai érdemjel 3. osztályát. Június 4-étől főhadnagy, „nyargonc” (parancsör-tiszt) Bem altábornagy törzsénél. Július 23-án hősi halált halt a Moldvába történt betörésnél.

Közlöny, 1849. március 27. (63. sz.) 223. o., május 1. (113. sz.) 343. o.; Nagy 1896. LXVIII. o.; *Történelmi Lapok*, 3. (1895) 15. sz. 122. o.; MNL OL H 75 1849:2076., 21995.; ÖStA KA Gb. 2. HR. 1841-1848. 9/141.

csíkszentsimoni ENDES ÁRPÁD százados

Endes Miklós alsíki királybíró, földbirtokos és Miske Zsófia fia, E. József '48-as honvéd őrnagy unokaöccse. 1829 körül született Csíkszentsimonban (?). Római katolikus vallású. Jogot végzett Kolozsváron. 1848. július 21-én beállt a csíkszéki cs. kir. 14. (1. székely) határőrezredhez.

1849. február 21-én (15-én) hadnagy lett a honvédsereghez csatlakozott ezrede 2. zászlóaljánál, mellyel március elején bevonult Bem tábornok mozgó seregéhez. Közreműködött Erdély felszabadításában. 1849 nyarán századosként léptették elő ezrede 7. zászlóaljához, azaz a 82. honvédzászlóaljhoz. Július 31-én hősi halált halt a segesvári ütközetben.

Közlöny, 1849. március 27. (63. sz.) 223. o.; Nagy 1896. XVII. o.; Nagy 1857–1868. IV. k. 31. o.; Endes 1937. 280. o.; *Történelmi Lapok*, 6. (1897) 17–18. sz. 129. o.; *Vasárnapi Ujság*, 1901. augusztus 4. (31. sz.) 505. o.; Varga 2000. 246. o.

ERDÉLYI JÁNOS (JÓZSEF) százados

Aradon született, nemesi családban. 1848-ban nyugalmazott főhadnagy (1811-ig a cs. kir. 19. gyalogezredben szolgált).

1849. április 24-én (16-án) százados lett a Vasvári Pál alakította Rákóczi-szabadsapatban. Májustól Bánffyhunyadon és környékén részt vett a román felkelők elleni harcokban. Július 6-án hősi halált halt a Mariselnél (Havasnagyfalu, Kolozs megye) vívott összecsapásban.

Közlöny, 1849. április 26. (89. sz.) 327. o.; MNL OL H 75 1849:10636.; *Történelmi Lapok*, 1. (1892) 2. sz. 33. o., 2. (1893) 9. sz. 95. o. és 4. (1895) 13. sz. 197. o.

FARKAS MIKLÓS hadnagy

Farkas Elek uradalmi gazdatiszt és Martsek Katalin fia. 1829. március 10-én született Sárkeresztúron (Fejér megye). Római katolikus vallású (?). 1848-ban diák.

1848 júniusában önkéntes volt a Veszprémben alakuló 6. honvédszászlóaljnál. A délvidéki harcok során őrmesterré léptették elő. 1849. január 17-én (1-jén) hadnagy lett az 1848 októberében a honvédsereghez csatlakozott 34. (Porosz herceg-) gyalogezred 3. zászlóaljánál. Damjanich tábornok III. hadtestének kötelékében harcolva halálos sebet kapott az április 4-ei tápióbicskei ütközetben, amelynek következtében április 17-én Nagykátán meghalt.

Közlöny, 1849. január 18. (4. sz.) 14. o.; Halotti akv.: a tápióbicskei r. kat. plebánia. (Basa László nagykátai tanár szíves közlése.)

FAZEKAS JÁNOS hadnagy

Őrmester, 1849. június 13-ától hadnagy a Hódmezővásárhelyen alakult 30. honvédszászlóaljnál a Bácskában tevékenykedő IV. hadtestnél. Július 14-én hősi halált halt a Jellačić seregeivel vívott hegyesi ütközetben.

MNL OL H 75 1849:23824., 27106., 31207.

fáji FÁY DÁNIEL hadnagy

Fáy Károly és Darvas Zsuzsa fia, református vallású. Tanulmányait Sárospatakon végezte (1825). 1848-ban gazdálkodó, felesége fáji Fáy Mária (F. Albert és F. Mór '48-as honvéd századosok húga).

1849. március 24-étől (16-ától) a Nógrád megyei önkéntes zászlóalj, áprilistól az előbbiből alakult 62. honvédszászlóalj számvevő hadnagya a feldunai (később VII.) hadtestben. Hősi halált halt július 11-én az ácsi ütközetben.

Nagy 1868. 229–230. o.; *Kempelen* 1911–1932. IV. k. 53. és 55. o.; MNL OL H 75 1849:10623., 20071.; *uo.* K 57 1867:1108., 1894.

fáji FÁY GYULA főhadnagy

Fáy Ferenc kaszui/kaszói (Zemplén megye) birtokos, a debreceni váltótörvényszék elnöke és bernáthfalvi Bernát Anna fia. Református vallású. Jogot végzett. Vármegeyi hivatalnok, 1847-től a Gálszécsi járás alszolgabírája, 1848 júniusától ideiglenes főszolgabírája.

Júliusban beállt a Kassán szerveződő 9. honvédszászlóaljhoz. Augusztus 3-án (1-jén) hadnaggyá léptették elő, részt vett a délvidéki harcokban. Október 19-én (nov. 1-jén) főhadnaggyá nevezték ki a Szabolcs megyében alakuló 43. zászlóalj-

hoz, de november 9-én a 9. zászlóalj kötelékében hősi halált halt a szerbekkel Strázsánál (Temesőr) vívott összecsapásban.

Közlöny, 1848. augusztus 6. (58. sz.) 273. o., augusztus 17. (69. sz.) 337. o., november 5. (148. sz.) 717. o.; *Borovszky* [1905]. 464. és 479. o.; OSZK Gyászjel. (apjáié, 1842).

FEJÉR FERENC százados

Fejér József és Pap Erzsébet fia. 1802. szeptember 25-én született Nagykőrösön. Református vallású. Borbélymesterséget tanult, majd 1821-ben beállt a cs. kir. 5. huszárezredbe. Ugyanitt 1843-ban hadnagy, 1847-ben pedig főhadnagy lett. Nőtlen.

1848 októberében ezrede Keszthelyen állomásozó tartalék századával csatlakozott a honvédsereghez. (Magyarországi sorozású ezrede 1848/49-ben az itáliai cs. kir. hadseregben szolgált.) Novemberben egy szakasszal beosztották Görgei tábornok feldunai (később VII.) hadtestéhez. December 22-étől (16-ától) alszázados az említett sereg (Görgei tábornok) törzsének védelmét ellátó huszárszázadnál, később a 12. (Nádor-) huszárezred 1. osztályánál szolgált. 1849. március 7-én áthelyezték az 5. huszárezred alakuló tartalék századához. Július végén ezzel beosztották a Szegednél összpontosított főszereghez. Augusztus 6-án hősi halált halt a császáriakkal Óbesenyőnél (Torontál megye) vívott összecsapásban.

ÖStA KA Gb. 5. HR. 1841-1850. 1/60.; *Közlöny*, 1848. december 23. (196. sz.) 921. o.; MNL OL H 75 1848:11863., 1849:4604., 5305., 24693.; HL Aradi hadb. 113/18 2/384 (említve Hermann százados perében); MNL OL A 733. Szül. akv.

FEKETE LAJOS hadnagy

Désen született (Belső-Szolnok megye), református vallású. Teológiát végzett, majd 1846-ban káplán lett Désen.

1848 őszén beállt a 15. (Mátyás-) huszárezredhez. Az erdélyi harcok során őrmester lett. 1849 áprilisától (márc. 29-étől) hadnagy a dési térparancsnokságon. Augusztus 12-én hősi halált halt az oroszokkal vívott bánffyhunyadi összecsapásban.

Közlöny, 1849. április 13. (78. sz.) 283. o.; *Nagy* 1896. XLVI. o.; *Kádár* 1890. 175. o.

csíksomortányi FERENCZ ALBERT hadnagy

1825-ben született. 1848-ban altiszt a cs. kir. 11. székely huszárezrednél. Nős.

1848 őszén ezredével csatlakozott az erdélyi honvédsereghez. Később őrmester, 1849. március 23-ától hadnagy a csíkszéki 14. (1. székely) határőrezred honvédsereg kötelékébe szervezett 2. zászlóaljánál, illetve a később ebből lett 77. honvédzászlóaljánál. Az erdélyi sereg Délvidékre (Temesközbe) küldött hadosztályának kötelékében harcolt. 1849. június 13-án hősi halált halt a Törökbecsénél vívott összecsapásban.

Nagy 1896. XLII. o.; MNL OL H 88 sz. n. (163. cs. 503–504. fol.); uo. K 57 1868:1378., 3251.

FERENCZY LAJOS hadnagy

Nemes Ferenczy Sámuel könyvkötő mester és Ballay Terézia fia. 1830. április 11-én született Szécsényben (Nógrád megye). Római katolikus vallású. 1848-ban diák.

1848 őszén beállt a Komáromban alakuló 37. honvédszászlóaljhoz. Részt vett a komáromi vár védelmében. Őrmesterként hősi halált halt az 1849. június 20-ai nyárasdi ütközetben. („Hadnagyi kinevezése ezt követően érkezett meg.”)

Szinnyei 1887. 61., 156. és 489. o.; *Uő* 1891–1914. III. k. 418. o. (Akv. adatok Galcsik Zsolt szécsényi levéltáros szívésségéből.)

FÉLEGYHÁZY JÓZSEF hadnagy

Félegyházy Sámuel és Bihari Júlia fia. 1809. április 29-én született Berettyóújfaluban (Bihar megye). Református vallású. Gimnáziumot végzett. Volt tizedes (1827 és 1847 között a cs. kir. 6. huszár- és a 4. dzsidásezredben szolgált).

1848 nyarán önkéntes a cs. kir. 2. (Hannover-) huszárezredben, mellyel részt vett a délvidéki szerb felkelők elleni harcokban. Magyarországi, illetve erdélyi sorozású ezredével ősszel csatlakozott a honvédsereghez. Őrmester, 1849. június 19-étől (máj. 16-ától) hadnagy alakulatánál a III. hadtestben. Június 21-én hősi halált halt a peredi ütközetben. (Július 26-án a hadügyminisztérium – mely nem értesült haláláról – a március 5-ei szolnoki ütközetben tanúsított bátorságáért kitüntette a katonai érdemjel 3. osztályával.)

Közlöny, 1849. június 23. (139. sz.) 518. o.; MNL OL H 75 1849:2554., 24524.; HL 1848–49. 34/484.; ÖStA KA Gb. 6. HR. 1841-1848. 6/95. és 4. UR. 12/126.; MNL OL A 2165. Szül. akv.

örményesi és karánsebesi FIÁTH POMPEJUSZ főhadnagy

Fiáth György cs. kir. huszárkapitány és Brogini Terézia (olasz származású) fia. 1824-ben született Milánóban. Római katolikus vallású. Gimnáziumot végzett. 1842-ben hadfi, 1843-ban hadnagy, 1847-ben főhadnagy lett a cs. kir. 6. (Württemberg-) huszárezrednél Galiciában. Nőtlen.

1848. május 28-án ezredének 4. százada a Magyarországról érkezett háborús hírek hatására megszökött, hogy hazatérjen. A császári hadvezetés visszatérítésükkel megbízott két tisztje – Lenkey János százados, a későbbi honvéd tábornok, valamint Fiáth Pompejusz főhadnagy – azonban csatlakoztak a „haza védelmére” hazaszökött huszárokhoz. Az eset hosszú polémiához vezetett az osztrák és a magyar hadügyminisztérium között, melynek lezárását az jelentette, hogy a századot a magyar hadügyminisztérium „büntetésül” beosztotta a délvidéki szerb felkelők elleni seregbe. Ennek során Fiáth főhadnagy 1848. augusztus 18-án súlyos sebet kapott a szenttamási szerb tábor ostrománál, melyben augusztus 25-én Écskán elhunyt.

Közlöny, 1848. augusztus 22. (74. sz.) 365. o.; *Kempelen* 1911–1932. IV. k. 125. o.; *Nemesi évkönyv*, 1929–1934. 112. o.; *Vasárnapi Ujság*, 1886. július 18. (29. sz.) 469. o. (portréval); MNL OL H 75 1848:3188.; ÖStA KA Gb. 6. HR. 1841-1848. 13/46.

FLATT (FLATH) GYÖRGY százados

1819-ben született Pancsován (a német-bánsági határőrezred területén, később Torontál megyéhez tartozott). Német anyanyelvű, római katolikus vallású volt. Üvegsmesterséget tanult. 1838-tól közvitéztként, 1841-től tizedesként, 1848. április 6-ától őrmesteri rangban a cs. kir. 34. (Porosz herceg-) magyar gyalogezredben szolgált.

1848. október 19-én (16-án) hadnagy lett a Győrben szerveződő 39. honvédszászlóaljnál. Alakulatával novembertől a feldunai (később VII.) hadtest kötelékében küzdött végig a szabadságharcot. December 14-étől (16-ától) főhadnagy, 1849. április 21-étől (16-ától) százados. (A zászlóalj május 31-ei kimutatása szerint Győrben tartózkodott alakulatánál.) Súlyosan megsebesült, július 26-án elhunyt a komáromi kórházban.

Közlöny, 1848. október 25. (137. sz.) 673. o., december 16. (189. sz.) 891. o., 1849. június 29. (144. sz.) 537. o.; ÖStA KA Gb. 34. LIR. 1841-1850. 12/91.; MNL OL H 75 1849:1112., 21688.; ÖStA KA MM. Bd. 4648. Pag. 384. (Hermann Róbert szíves közlése.)

FORRÓ ANTAL hadnagy

A háromszéki Angyalosról származott. Forró Antal zsellér és Kováts Borbála fia. Református vallású.

A szabadságharcban őrmester, 1849. június 18-ától (16-ától) hadnagy a 84. honvédszászlóaljban az erdélyi sereg beszercei hadosztályánál. Ismeretlen dátummal hősi halált halt.

Közlöny, 1849. június 22. (138. sz.) 514. o.; MNL OL H 75 1849:20064.; *Demeter – Demeter* 2010. 315. o.

gyergyóalfalvi GAÁL (GÁL) SÁNDOR hadnagy

Apja földműves. 1833 körül született a csíkszéki Gyergyóalfalun. Római katolikus vallású. G. Ignác '48-as honvéd százados öccse.

1849 januárjában beállt az erdélyi honvédsereghez. Később hadnagy és zászlóalj segédtiszt a 80. vagy 82. honvédszászlóaljnál. Július 31-én hősi halált halt a segesvári ütközetben.

DJCAN Ereklye Múzeum iratanyag G 28/4.; *Történelmi Lapok*, 6. (1897) 17–18. sz. 129. o.; *Vasárnapi Ujság*, 1901. augusztus 4. (31. sz.) 495. o.

GASZNER KÁROLY százados

Gaszner Kajetán kereskedő és Finó Katalin fia. 1826. október 20-án született Temesváron. Római katolikus vallású.

1848. október 19-étől (16-ától) hadnagy a Pesten (Gömör megyei újoncokból) alakuló 38. honvédszászlóaljnál. Novemberben zászlóaljával a bánsági hadszíntérre vezényelték. Arad ostrománál főhadnagy lett (1849. március 16.). Május 19-étől (1-jétől) százados a bánsági német 67. honvédszászlóaljban. Július 14-én hősi halált halt a Perlasznál vívott csatában.

Közlöny, 1848. november 3. (146. sz.) 709. o., 1849. március 31. (67. sz.) 239. o., május 24. (113. sz.) 423. o., november 3. (146. sz.) 709. o.; MNL OL H 75 1849:15141.; Szül. akv.: Mormon gyűjt. 1190348.; ÖStA KA MM. Bd. 4646 Pag. 306. (Hermann Róbert szíves közlése.)

GAYER ISTVÁN főhadnagy

Gayer Katalin („törvénytelen”) fia. 1822. december 8-án született Lőcsén (Szepes megye). Római katolikus vallású. Gimnáziumot végzett. 1840-ban önkéntes, 1848. június 14-én őrzetű lett a magyarországi sorozású 60. (Wasa-) gyalogezredben.

1848 őszén ezredével csatlakozott a honvédsereghez, ahol őrmester lett. 1849. március 16-ától hadnagy a Szepességben alakult 19. honvédszászlóaljban (az I. hadtestben). Május 21-én, a budai vár bevételénél lőtt sebet kapott. Főhadnaggyá léptették elő. Sebesülése következtében május 31-én meghalt a pesti ludoviceumi kórházban.

Közlöny, 1849. március 31. (67. sz.) 239. o. és június 26. (141. sz.) 526. o.; MNL OL H 75 1849:21688.; HL Personalia, Aggházy Kamil gyűjt. 198. doboz. 12/52.; uo. 1848–49. 30/516.; ÖStA KA Gb. 60. LIR. 1841-1850. 14/67.; MNL OL C 1575. Szül. akv.

Iemhényi GÁBOR ÁRON őrnagy

Gábor István városi főjegyző és Hosszú Judit fia. 1814. november 27-én született Berecken (Háromszék). Római katolikus vallású. Tanulmányait a csíksomlyói gimnáziumban végezte. Tizedes volt (1831 és 1845 között a 15. határőr- és az 5. tüzérezredben), majd 1848-ban iparosmester. Élettársa Velcsuj Krisztina (Jusztina).

1848. november második felében két vaságyút öntetett a bodvaji hámorban a háromszéki felkelő sereg számára. November 28-án a szék honvédelmi bizottmánya újabb lövegek gyártásával bízta meg, melynek eredményeként további négy ágyút készített Sepsiszentgyörgyön. December 23-ától (16-ától) főhadnagy (az említett védelmi bizottmány nevezte ki), ütegevel részt vett Háromszék önvédelmi harcában. 1849. január közepétől a Háromszéken, zömmel Kézdivásárhelyen összpontosuló, valamint Alcsikban és Udvarhelyszéken létesülő hadiüzemek (ágyúöntöde,

lőszer- és golyógyártó üzemek stb.) főfelügyelője, egyben az itt alakuló tüzérség szervezője és parancsnoka. Irányítása alatt összesen közel 70 löveg készült és került felszerelésre az erdélyi honvédsereg számára. Tevékenységét márciusban századosi előléptetéssel ismerték el. Május 12-étől (márc. 15-étől) őrnagy, a székelyföldi haderő tüzérségi igazgatója. Az orosz betörést követően, illetve Háromszék megtámadásakor Gál Sándor ezredes székelyföldi hadosztályának tüzérparancsnokaként tevékenykedett. Július 2-án hősi halált halt a Kőkös és Uzon között vívott ütközetben.

Bakk 1880. 353–356., 359., 394–395. o.; *Nagy* 1896. 114–121. o.; *Kovács* 1943.; *Imreh* 1957.; *Bözödi* 1974.; *Egyed* 1998–1999. I. k. 259–265., 277., 278. és II. k. 61., 180–201., 233., 245–246. o.; ÖStA KA Gb. 5. FAR. 1841-1854. 39/24.

GÁL ANDRÁS hadnagy

Csíkbankfalván (?) született. 1848-ban őrmester a csíkszéki cs. kir. 14. (1. székely) határőrezredben. 1822-től nős.

1849. február 21-étől (15-étől) hadnagy ezrede 1. zászlóaljánál, illetve az ebből lett 76. honvédzászlóaljbán, az erdélyi sereg beszercei hadosztályánál. Június 27-én hősi halált halt Jádnál, az oroszokkal vívott ütközetben.

Közlöny, 1849. március 27. (63. sz.) 223. o.; *Nagy* 1896. XVI. o.; MNL OL K 57 1868:3251.

GÁL LÁSZLÓ ezredes

Gál István városi szenátor és Farkas Éva fia. 1810. január 18-án született Nagykőrösön. Nemes, római katolikus vallású. A nagykőrösi gimnáziumban végzett, majd joghallgató lett Pesten. 1827-ben beállt a cs. kir. 32. gyalogezredhez. 1830 és 1833 között a bécsi magyar nemesi testőrség tagja volt, majd folyamatosan továbbszolgálva 1847-től a 39. (Don Miguel-) gyalogezredben főszázados. (Arad város díszpolgára.) A szabadságharc alatt megnősült, felesége beniczei és micsinyei Beniczky Terézia (1914-ben halt meg).

1848. június 19-én Arad megye és város nemzetőr őrnagyává nevezték ki. Október 20-án egy nemzetőrökből álló hadoszlop élén a román felkelők ellen vezényelték, háromhetes hadjárata során megtisztította a felkelőktől Arad és Zaránd megyét, valamint Temes megye északi felét. November 18-ától (16-ától) honvéd alvezredes és dandárparancsnok lett az aradi ostromseregnél. 1849. január végén egy segélysereget vezetett Bem tábornok erősítésére Dévára. Február 19-étől a szegedi hadosztály (a Bácska feladása után idemenekült erők) Szabadkán állomásozó dandárjának a parancsnoka. Március 5-én a „kaponya csárdai ütközetben” megverte a városig merészkedő szerb csapatokat. Perczel Mór tábornok március végén indított ellentámadása során a bácskai (később IV.) hadtest egyik hadosztályának parancsnoka. A Bácska felszabadítása során szerzett érdemeiért megkapta a katonai

érdemjel 3. osztályát (ápr. 28.). Május 19-én (ápr. 1-jén) ezredessé léptették elő. Június 15-én, Perczel Mór tábornok lemondásakor ő is elhagyta az említett hadtestet. Júliustól részt vett a Cegléd központtal szerveződő tartalék hadtest alakításában. Július közepétől e hadtest (mely júl. 30-án Szegeden, az itt összpontosított sereg kötelékében a X. hadrendi számot kapta) parancsnoka. A temesvári ütközetben (aug. 9.) súlyosan megsebesült. 1850. február 25-én sebesülésébe belehalt Bulcson (Krassó megye).

Hellebronth 1912–1914. 156. o.; *Hazánk s a Külföld*, 1868. április 9. (15. sz.) 225. o. (portréval); *Családtörténeti Értesítő* 1901. 32. o.; *Szinnyei* 1891–1914. V. k. 1094. o.; *Thim* 1940. I. k. 312. o.; *Közlöny*, 1848. június 22. (14. sz.) 53. o., november 20. (163. sz.) 778. o., 1849. május 1. (93. sz.) 341. o., május 24. (113. sz.) 423. o.; KLÖM XIV. k. 333., 489. o. és XV. k. 359–360. o.; ÖStA KA Gb. 39. LIR. 1841-1848. 15/54.; HL Pesti hadb. 1852-10/12. és 109.

GECSEY ZSIGMOND (MÓR) hadnagy

1830 körül (más adat szerint 1820) született. Római katolikus vallású.

1848 tavaszán beállt a Debrecenben szerveződő 10. honvédszászlóaljhoz. Júliustól alakulatával a szerb felkelők ellen harcolt. Tizedes, december 14-étől (16-ától) hadnagy. Lőtt sebet kapott, mely következtében 1849. február 19-én Szegeden elhunyt.

Közlöny, 1848. december 16. (189. sz.) 892. o.; MNL OL H 75 1849:4712.; ÖStA KA MM. Bd. 4647. Pag. 196. (Hermann Róbert szíves közlése.)

GELAN, ALBERT (WILHELM) százados

Gelan, Johann-Ludwig udvari tanácsos és Staib, Christine fia. 1827. október 7-én született Hanau am Mainban (Hessen tartomány). Német nemzetiségű, római katolikus vallású. 1844-től hadfi a cs. kir. 60. (Wasa-) gyalogezredben.

Ezrede 2. zászlóaljával 1848 nyarán a szerb felkelők ellen vezényelték. Október 19-étől (16-ától) hadnagy a honvédsereghez csatlakozott alakulatánál. Végig a délvidéki hadszíntéren, 1849 tavaszán és nyarán a bácskai (később IV.) hadtest kötelékében szolgált alakulatával. Január 16-án főhadnagy, március 1-jén százados lett. (Csapatteste júniusban a 120. honvédszászlóalj besorolást kapta.) Július 14-én hősi halált halt a hegyesi ütközetben.

Közlöny, 1849. március 21. (58. sz.) 203. o.; ÖStA KA Conduite-Listen 60. LIR. - 1847.; HL 1848–49. Tiszti mutatókönyvek 37. o.; MNL OL H 75 1849:27147.; Akv. adatok Szabó Béla (Speyer, Németország) szívességéből.

báró GENOTTE, ALBIN százados

1817-ben született Rómában. Római katolikus vallású. 1837-től hadfi a cs. kir. 12. gyalogezredben, 1839-től hadnagy, 1844-től főhadnagy a 2. (Hannover-) huszárezredben.

Ezredével 1848 júniusától részt vett a délvidéki szerb felkelők elleni harcokban. Magyar ezredével októberben csatlakozott a honvédsereghez, ahol alszázados lett. December 16-ától századkapitány. A bánági (később III.) hadtest kötelékében a főhadszíntéren küzdött ezredével. Hősi halált halt a július 2-ai komáromi összecsapásban. (Egy adat szerint ekkor már őrnagy volt.)

ÖStA KA Gb. 2. HR. 1841-1848. 7/75.; MNL OL H 75 1849:5079.; *Zámbory* 1861. II. k. 114. o. (br. Zsevot őrnagy néven említi).

giczi, assakürti és ablanczkürti GHYCZY ISTVÁN százados

Ghyczy János cs. kir huszárcapitány és Kandó Teréz fia. 1826. április 29-én született Ekecsen (Komárom). Római katolikus vallású. Jogot végzett, 1848-ban Komárom megye aljegyzője. Nőtlen.

1848. október 10-én hadnaggyá nevezték ki a komáromi 18., október 19-én (16-án) főhadnaggyá a Zomborban alakuló 34. honvédszászlóaljhoz. Ez utóbbival novemberben a délvidéki sereghez, 1849 januárjában a felső-tiszai (később I.) hadtesthez osztották be. Március 1-jétől százados lett ugyanott. A budai vár bevételénél egy önkéntes rohamszázad élén elsőként tört a várba. Ennek során május 21-én hősi halált halt.

Közlöny, 1848. október 11. (123. sz.) 617. o., 1849. március 13. (51. sz.) 178. o.; MNL OL H 92 1848:6686., *Nagy* 1857–1868. IV. k. 390. o.; *Borovszky* [1898] 692. o.; *Turul*, 43. (1929) 16. o.; *Szluha* 2003–2005. I. k. 422. o.

gidófalvi GIDÓFALVI KÁROLY hadnagy

Gidófalvi János szotyori birtokos, Háromszék gyámpénztárnoka, 1848 őszétől ideiglenes alkirálybíró és dálnoki Lázár Anna fia. 1831. október 23-án született Szotyoron (Háromszék). Református vallású. 1848-ban diák, nőtlen.

Őrmester, 1849. május 28-ától hadnagy a 80. honvédszászlóaljban (mely előbb a 14. székely határőrezred 5. zászlóalja volt) az erdélyi seregben. Július 31-én hősi halált halt a segesvári ütközetben.

Nagy 1896. LXVII. o.; *Pálmay* 1901. 179. o.; *Demeter* 2001. 40. o.; *Demeter – Demeter* 2010. 252. o.

GOSZTONYI ISTVÁN százados

1824 körül született Nagyváradon (Bihar megye). Nemesi származású, római katolikus vallású. Jogot végzett. 1848. május 23-án Bihar megye központi járásának alszolgabírójává választották. Nőtlen.

Júniusban beállt a Szegeden alakuló 3. honvédszászlóaljhoz. Július 17-étől (1-jétől) hadnagy, alakulatával ugyanekkor a délvidéki hadszíntérre vezényelték a szerb felkelők ellen. December 16-án főhadnaggyá léptették elő (zászlóaljával ekkor a bánági hadtest Versecen levő hadosztályánál szolgált). 1849. február 5-étől

(1-jétől) százados alakulatánál, mellyel Damjanich tábornok csapataival a főhad-szintérre vezényelték. A március 5-ei szolnoki ütközetben súlyos sebet kapott, ennek következtében április 26-án elhunyt a cibakházi katonai kórházban.

Közlöny, 1848. július 20. (41. sz.) 179. o., 1849. január 3. (2. sz.) 5. o., február 9. (23. sz.) 81. o.; *Hegyesi* 1885. 35., 36. o.; *Uő* 1886. 19., 109., 114. o.; MNL OL A 5059. Hal. akv.

GOURIET, SÁNDOR hadnagy

Francia származású diák.

1849. június 23-án a hadügyminisztérium Pestről Bem altábornagyhoz küldte alkalmazás végett, mint az 1848-as bécsi forradalomban részt vett akadémiai légio volt tagját. Bem törzsének hadnagyként július 23-án hősi halált halt a Moldvába történt betörésnél.

MNL OL H 75 1849:22111.; *Történelmi Lapok*, 6. (1897) 13–14. sz. 92. o. (hibásan: Courier)

merci GRACZA KÁLMÁN hadnagy

Gracza János uradalmi felügyelő, majd megyei hivatalnok, földbirtokos és Wladár Terézia fia, G. Antal '48-as gerilla százados bátyja. 1820-ban született Királyfia pusztán (mely később Egeg része lett, Hont megye) és az említett év június 7-én Egyházmaróton keresztelték meg az evangélikus vallásra. 1848-ban ügyvéd volt. Nőtlen.

Bem tábornok hadügyminisztériumhoz intézett, 1849. január 26-án Szelindeken kelt jelentése szerint a 4. honvédszászlóalj hadnagyként hősi halált halt Nagyszeben január 21-ei ostrománál.

MNL OL H 75 1849:3085.

dragoni GRUBICZY (eredetileg GRUBITS) SÁNDOR őrnagy

Grubits János uradalmi hivatalnok és Barkóczy Leopoldina fia. 1814. április 18-án született Kassán. Római katolikus vallású. Gimnáziumot végzett Kassán. 1833-ban hadfi, folyamatosan szolgálva 1845-ben főhadnagy lett a 37. (Máriássy-) gyalogezredben. Nőtlen.

1848 nyarán ezrede 3. zászlóaljával a bánági szerb felkelők ellen harcolt. Szeptember 24-étől (okt. 1-jétől) százados a Nagyváradon szerveződő 27. honvédszászlóaljban. Decembertől részt vett az erdélyi harcokban, Bem tábornok őrnaggyá és alakulatának parancsnokává léptette elő. 1849. január 21-én hősi halált halt Nagyszeben ostrománál.

Közlöny, 1848. szeptember 27. (109. sz.) 559. o. és szeptember 29. (111. sz.) 571. o.; ÖStA KA Gb. 37. LIR. 1840-1860. 8/193.; *V. Waldapfel* 1950–1965. II. k. 389. o.; *A Honvéd*, 1869. március 23. (12. sz.) 92. o.; MNL OL C 1173. Szül. akv.

GULYÁS SÁNDOR hadnagy

Derecskén (Bihar megye) született. 1847-ben megnősült, felesége Szilágyi S. (aki özvegyen Derecskén élt 1868-ig), két gyermek apja.

1849. március 29-étől hadnagy a Bihar megyében alakuló önkéntes zászlóaljnál, majd május 4-étől az ebből alakult 123. honvédzászlóaljban. Hősi halált halt Erdélyben.

Közlöny, 1849. szeptember 5. (88. sz.) 453. o.; MNL OL H 75 1849:31247.; uo. K 57 1868:2015.

szentgyörgyi és gyalokai GYALOKAY KÁROLY főhadnagy

Gyalokay Antal nagyváradai püspöki jószágigazgató és Csák Erzsébet fia, Gy. Lajos '48-as honvéd százados bátyja. 1808. október 29-én született Berekböszörményben (Bihar megye), és 1808. október 29-én Mezőpeterden keresztelték meg római katolikus vallásra. 1848-ban Bihar megye főmérnökeként tevékenykedett. 1832-től felesége Hertzeg Julianna volt, hat gyermek apja.

1848. november 24-én (16-án) főhadnagy a Nagyváradon alakuló 55. honvédzászlóaljnál, mellyel hamarosan az erdélyi sereghez került. 1849. február 9-én hősi halált halt Piskinéél.

Közlöny, 1848. november 27. (170. sz.) 805. o.; *Borovszky* [1901] I. k. 63. o.; MNL OL H 75 1849:9672. és 15580.; uo. A 3328. Szül. akv.

bobdai GYERTYÁNFFY (GYERTYÁNFI) FERENC százados

Gyertyánffy László és Miklós Róza fia. 1827-ben Vargyason (Háromszék) született, római katolikus vallású. Tanulmányait a brassói gimnáziumban végezte, majd 1845-ben hadfi lett a csíkszéki cs. kir. 14. (1. székely) határőrezredben.

Ezrede mozgósított 1. zászlóaljával a magyar kormány parancsára 1848 nyarán Csíkból a délvidéki szerb felkelők ellen vezényelték. Alakulatával októberben besorolt a honvédseregbe, a bánsági hadtest kötelékébe, majd az aradi vár ostrománál szolgált. 1849. január 15-étől (1-jétől) hadnagy. Zászlóaljával a Piskinéél vívott ütközettől kezdve részt vett Erdély felszabadításában. Június 16-ától főhadnagy egy Csíkban alakuló szám nélküli (július közepétől a „második 85.”) honvédzászlóaljnál a székelyföldi hadosztályban. A június 23-ai kökösi ütközet után százados lett. Az oroszokkal vívott július 5-ei sepsiszentgyörgyi (Eprestető) összecsapás során századával hősi halált halt.

Kempelen 1911–1932. IV. k. 395. o.; *Borovszky* [1911b]. 542. o.; *Armenia*, 20. (1906) 5. sz. 145–152. o.; *Orbán* 1868–1873. IV. k. 47. o.; ÖStA KA Conduite-Listen 14. GIR. - 1847.; *Közlöny*, 1849. január 16. (2. sz.) 5. o.; MNL OL H 92 1848:4661.

GYÖRFFY ENDRE (ANDRÁS) főhadnagy

Győrffy György kisbirtokos nemes és Győrffy Lídia fia. 1825. november 25-én született Köveskálon (Zala megye), református vallású. 1839-ben a Pápai Református Kollégium diákja lett, 1848 tavaszán teológushallgató volt ugyanott. Nőtlen.

1848 májusában harminc diáktársával Pestre ment és beálltak az alakuló honvédseregbe. Október 12-étől őrmester, 1849 februárjától (jan. 1-jétől) hadnagy a Szegeden alakult 33. zászlóaljnál. Alakulatával előbb a Délvidéken, 1849 januárjától Görgői tábornok feldunai (később VII.) hadtestében szolgált. Kitüntette magát a Branyiszkói-szoros bevételénél (febr. 5.). A budai vár elfoglalásakor (máj. 21.) lőtt sebet kapott. Főhadnaggyá léptették elő, de 1849. május 30-án sebébe belehalt az egyik óbudai kórházban.

Közlöny, 1849. február 25. (38. sz.) 130. o.; *H. Szabó* 1994. 232–233. o.; HL 1848–49. 36. könyv; uo. *Personalia Aggházy Kamil* gyűjt. 198. d. 17/52; *Köblös* 2006. 252., 267., 276., 288., 299., 302., 307., 311., 315., 321., 884. o.

dévaványai HALASY GYULA hadnagy

Halasy Márton cs. kir. huszárfőhadnagy és Andrassy Mária fia. 1832. február 10-én született Egerben (más adat szerint Szögsszentiványon). Római katolikus vallású. 1847-ben hadfi lett a (magyar) cs. kir 34. (Porosz herceg-) gyalogezredben.

1848. szeptember 20-án alhadnagy lett a honvédsereghez csatlakozott ezredénél. Október 19-étől (16-ától) hadnagy ezrede 2. zászlóaljánál a feldunai seregben. A bábolnai ütközetben súlyosan megsebesült, december 28-án fogságba esett. 1849. január 10-én ennek következtében Bábolnán elhunyt.

Családtörténeti Értesítő 1901. 81. és 84. o.; *Nemesi évkönyv*, 1929–1934. 158. o.; *Ruisz* 1906. 25. o.; MNL OL H 75 1848:8067., 9276.; ÖStA KA Gb. 34. LIR. 1841-1848. 33/121.

dabasi és gyóni HALÁSZ ISTVÁN hadnagy

Halász Gáspár álmosdi birtokos és Csanády Ilona fia. 1824. január 29-én született Álmosdon (Bihar megye). Református vallású.

1849 februárjától Csanády István őrnagy Bihar megyében alakuló gerillacsapatának katonája, majd hadnagya. Hősi halált halt május 18-án a román felkelőkkel folytatott harcok során Abrudbányánál.

Hegyesi 1886. 72–73. o.; *Hellebronth* 1914. 43. o.; MNL OL H 75 1849:23., 836.; uo. A 2128. Szül. akv.

nemes-páni HAMAR ERNŐ főhadnagy

Hamar Miklós Nógrád megyei hivatalnok (1848-ban a Nógrád megyei önkéntes nemzetőrzászlóalj századosa) és Lieszkovszky Katalin fia. 1828-ban született Te-

reskén (Nógrád megye), Romhányban keresztelték meg szeptember 1-jén római katolikus vallásra. 1848-ban teológushallgató volt a bécsi Pazmaneumban.

1848 októberében beállt a Bars megyében szerveződő 17. honvédszászlóaljhoz. Október 19-étől (16-ától) hadnagy, december 17-étől (16-ától) főhadnagy alakulatánál, a felső-tiszai (később I.) hadtestben. 1849. április 19-én hősi halált halt a Nagysallónál vívott ütközetben.

Közlöny, 1848. november 3. (146. sz.) 709. o. és december 22. (195. sz.) 915. o.; *Nagy* 1857–1868. V. k. 42. o.; *Kempelen* 1911–1932. IV. k. 567. o.; *Orosz* 1906. 108. o.; *Borovszky* [1911a]. 598. o.; HL 1848–49. 33/315.; HM HIM Kézirattár 1848/49. 82273. 1-273. 3/KE.; MNL OL A 5363. Szül. akv.; *Szögi* 2001. 157. o. (4278.)

HANGYÁSI JÁNOS hadnagy

Valószínűleg a Szabolcsból Pest megyébe telepedett kismányai Hangyási-családból származott.

Örmester, 1849. április 24-étől (1-jétől) hadnagy a Pesten alakult 2. honvédszászlóaljban. A délvidéki hadszíntéren, majd a péterváradai várőrségnél szolgált alakulattal. Júliusban helyét betöltötték (elesett?).

Közlöny, 1849. április 28. (91. sz.) 335. o.; MNL OL H 75 1849:25560.; *Nagy* 1857–1868. V. k. 45. o.; *Borovszky* [1910] I. k. 457. o.

HARAGOS IMRE hadnagy

1814-ben született Okányban (Bihar megye). Református vallású. Gimnáziumot végzett. 1841-ben megnősült, felesége Wolkay Teréz. 1832-től önkéntes, 1835-től tizedes, 1846-tól szakaszvezető a cs. kir. 37. (Máriássy-) gyalogezredben.

1848 nyarán ezrede 3. zászlóaljával részt vett a szerb felkelők elleni bántási harcokban. Ősszel hadnagy lett a honvédsereghez csatlakozott alakulatánál. December 5-én hősi halált halt a tomasovaci ütközetben.

Vetter 1888. 352.; ÖStA KA Gb. 37. LIR. 1841–1860. 3/23.

HARSÁNYI BÁLINT százados

Harsányi János és Tóth Anna fia. 1822. augusztus 15-én született Hajdúszoboszlón. Református vallású. Gimnáziumot végzett. 1841-től köztivez, 1843-tól tizedes a (magyarországi sorozású) cs. kir. 6. (Württemberg-) huszárezrednél a galíciai Mariampolban.

1848. május 28-án ezredének 4. százada – az ő vezetésével – megszökött és hazatért, szolgálatra jelentkeztek a magyar hadügyminisztériumnál. (Előzmény: a század parancsnokával, Lenkey János kapitánnyal, a későbbi honvéd tábornokkal – aki a szökést követően csatlakozott a századhoz – „fraternizált” a lengyel forradalmárokkal, melynek következtében vizsgálat várt rájuk a császári hatóságok részéről.) Hazatérve századát a magyar hadügyminisztérium a „dezertálás

büntetéséül” beosztotta a délvidéki szerb felkelők elleni seregbe. Harsányi november 13-ától (1-jétől) hadnagy, november 17-étől (16-ától) főhadnagy lett a Hajdúságban alakuló 17. (Bocskai-) huszárezredben. 1849. február 14-étől (1-jétől) alszázados. Márciusban az ezred egyik osztályával a feldunai hadsereg Asbóth Lajos ezredes vezette 12. hadosztályához osztották be, mellyel részt vett a tavaszi hadjáratban. Április 11-én hősi halált halt a Pest alatti Rákosmezőn vívott ütközetben.

Rédvay 1941. 30–42. o.; ÖStA KA Gb. 6. HR. 1841-1848. 8/46.; MNL OL H 92 1848:5121.; uo. H 75 1849:10512., 11345.; *Közlöny*, 1848. augusztus 30. (82. sz.) 413. o., november 16. (159. sz.) 761. o., november 21. (164. sz.) 701. o., 1849. február 15. (29. sz.) 103. o.; *Asbóth* 1862. 261. o.; MNL OL A 2277. Szül. akv.

hattmannsdorfi HATFALUDY LAJOS főhadnagy

Hatfaludy Sándor dobokai főjegyző és Szoboszlai Róza fia. Jogot végzett. 1820-tól Szolnok-Doboka megye aljegyzője, 1825 és 1832 között főjegyzője, ördögkeresztúri birtokos. 1845-ben megnősült, felesége Berzenczei Antónia (1848-ban meghalt).

1849 júliusától (máj. 1-jétől) hadnagy a 2. honvéd vadászezrednél az erdélyi seregben. Június 26-ától főhadnagy a 27. honvédszászlóalj tartaléka nevű zászlóaljnál. Július 31-én hősi halált halt a segesvári ütközetben.

Közlöny, 1849. július 25. (158. sz.) 585. o. (hibásan H. József); MNL OL Filmtár 17670.; *Kádár* 1890. 220. o.; *Genealógiai Füzetek*, 5. (1907) 6. sz. 51. o.

HEIL MÁRTON hadnagy

1841-ben született, nemesi származású. Óbecsén élt.

Fővadász, 1849. június 19-étől (máj. 16-ától) hadnagy az 1. honvéd vadászezred 8. századánál a felső-magyarországi (később IX.) hadtestben. Június 23-án hősi halált halt az oroszokkal vívott lemesi ütközetnél.

Közlöny, 1849. június 23. (139. sz.) 518. o., június 29. (144. sz.) 537. o.; MNL OL H 75 1849:19440; *Szluha* 2002. 124. o.

HERCZEGH LAJOS százados

Herczegh Ferenc uradalmi ügyész és Szluha Franciska fia. 1819. október 25-én született Hódmezővásárhelyen. Nemes, római katolikus vallású. Gimnáziumot végzett. 1838-tól közcivitzként, 1846-tól és 1848-ban a cs. kir. 6. (Württemberg-) huszárezredben szolgált hadnagyként.

1848. augusztus 18-án ezrede egyik osztályával a bánági hadszíntérre vezényelték. Részt vett a szerb felkelők elleni harcokban. Szeptember 7-én a magyar hadügyminisztérium főhadnaggyá léptette elő. Októberben ezredével besorolt a honvédseregbe. November 7-étől (1-jétől) alszázados osztályánál a bánági (később III.)

hadtestben, 1849. február elejétől az erdélyi hadszíntéren. Hősi halált halt február 9-én a Piskinéél vívott ütközetben.

Közlöny, 1848. augusztus 24. (76. sz.) 379. o., 1849. február 15. (29. sz.) 103. o., március 27. (63. sz.) 223. o.; *Nagy* 1896. XII. o.; ÖStA KA Gb. 6. HR. 1840-1848. 3/9.; *Dercsényi* 1896. 104. o.; MNL OL H 75 1848:3188., 9538.; uo. A 5085. Szül. akv.

HERMANN JÓZSEF hadnagy

1816-ban született Nemes-Kesziben (Közép-Szolnok megye). Református vallású. 1836-tól közvitéz, 1845-től örvezető a cs. kir. 51. (Károly Ferdinánd-) gyalogezredben. Nőtlen.

1848. október 17-én Kolozsvárott átlépett az alakuló erdélyi honvédsereghez. Tizedes, 1849. február 6-ától őrmester a 11. honvédszászlóaljban. Május 11-étől hadnagy. Június 26-án áthelyezték a 27. honvédszászlóalj tartaléka nevű zászlóaljhoz. Július 23-án hősi halált halt Szemerjánál (Sepsiszentgyörgy).

Nagy 1896. VII., LXI. o.; MNL OL Filmtár 17670.; ÖStA KA Gb. 51. LIR 1841-1857. 10/99.; *Demeter – Demeter* 2010. 233. o.

HETÉNYI BARNA százados

Nemes Hetényi Sándor közbirtokos, esküdt és Küry Márta fia. 1830. augusztus 19-én született Jászkiséren. Református vallású. 1848-ban diák.

1848 szeptemberében a jászkunsági önkéntes nemzetőrszászlóalj hadnagya lett, Görgei dandárjában részt vett a Jellačić elleni harcokban. Novemberben alakulatával a Délvidékre vezényelték. 1849. január 16-ától (10-étől) hadnagy a 19. (Schwarzenberg-) gyalogezred 3. zászlóaljánál. Februártól alakulatával a főhadszíntéren, a III. hadtest kötelékében szolgált. Május 27-étől (16-ától) főhadnagy, június 8-ától (1-jétől) százados lett. (Csapatteste júniusban a 109. honvédszászlóalj besorolást kapta.) Hősi halált halt a július 2-ai komáromi csatában Nagyigmándnál. Komáromban temették el. Sírja a komarnói (Szlovákia) temetőben található.

Közlöny, 1849. január 18. (4. sz.) 14. o.; MNL OL H 75 1849:375.; uo. H 115 2. cs. sz. n.; HL Personália, Aggházy Kamil gyűjt. 200. d. sz. n.; *Herendi* 1901. 56. o.; Sugárné Koncsek Aranka szíves akv. adatai.; MNL OL A 686., 687. Szül. akv.

HÓDY /HÓDI JÁNOS hadnagy

Hódi Antal és Juhász Apollónia fia. 1828. július 9-én született Szegeden. Római katolikus vallású. 1848-ban diák.

1848 őszén beállt a Szegeden alakuló 33. honvédszászlóaljhoz. Őrmester, 1849 áprilisától (febr. 16-ától) hadnagy alakulatánál a feldunai (később VII.) hadtestben. Május 21-én hősi halált halt a budai vár bevételénél.

Közlöny, 1849. április 25. (88. sz.) 324. o.; HL 1848–49. 36. könyv; uo. *Personália Aggházy Kamil* gyűjt. 198. d. 12/52.; MNL OL A 3335. Szül. akv.

HOFFMANN, 1848/49-ben HEGYI VILMOS hadnagy

1823-ban született Ujście Solnéban (Bochniai kerület, Galícia). Római katolikus vallású. 1840-től hadfi a cs. kir. 5. tüzérezrednél, 1843-ban áthelyezték a bombászkarhoz. 1847. június 12-én „lengyel szervezkedésben való részvétele” miatt 18 év sáncmunkára ítélték. 1848 tavaszán amnesztiával szabadul. Nőtlen.

1848. november 1-jétől hadnagy, Józef Wysocki lengyel légiója tüzérutegének parancsnoka az aradi ostromseregnél. 1849. január 25-én hősi halált halt a vár ostrománál.

HL 1848–49. 70. doboz. sz. n. és 34. könyv; ÖStA KA Gb. 5. FAR. 1841-1854. 40/96. és Bomb. Korps 1841-1850. 7/161.

HORNYATSEK ANDRÁS hadnagy

Előbb őrmester a honvédsereghez csatlakozott cs. kir. 34. (Porosz herceg-) gyalogezred 7. osztályánál, majd 1849. február 24-étől (16-ától) hadnagy a 40. honvédszászlóaljban a komáromi várórségnél. Március 30-án (ápr. 1-jén?) hősi halált halt a vár védelme során.

MNL OL H 75 1849:19932.; uo. A 64. honvédszászlóalj parancskönyve.

HORODYNSKI, WACLAW hadnagy

Jedrzej Horodynski galíciai földbirtokos fia, H. Franciszek '48-as honvéd százados testvére. Lengyel nemzetiségű nemes. Az 1830–1831-es lengyel felkelésben altiszt, illetve hadnagy volt a 10. lengyel gyalogezredben. Később franciaországi emigrációban élt.

1849 tavaszán Magyarországra érkezett és belépett a lengyel légió 1. dzsidásezredébe. Július 30-ától (16-ától) hadnagy ugyanott. Augusztus 9-én hősi halált halt a temesvári csatában.

PSB X. k. 3. o.; MNL OL H 75 1849:25985.; *Kovács* 2007. 201. o.

nagyváradai és teleki HORVÁTH MIKLÓS százados

Horváth Ferenc Alsó-Fehér megyei főszámvevő és Thury Karolina fia. 1818-ban született Küküllőváron (Kis-Küküllő megye). Református vallású.

1836-tól hadfiként, 1839-től hadnagyi, 1845-től főhadnagyi rendfokozatban a cs. kir. 3. könnyűlovas-ezredben szolgált Erdélyben.

1848 októberében elhagyta császári oldalon álló alakulatát, és a nagyenyedi lovas nemzetőrszázad kiképzője lett. November 22-étől (1-jétől) századkapitány a 15. (Mátyás-) huszárezrednél az erdélyi seregben. Százada élén 1849. február 9-én hősi halált halt a Piskinél vívott ütközetben.

Nagy 1857–1868. V. k. 154. o.; *Pálmay* 1901. 211. o.; *Nemesi évkönyv*, 1925–1926. 120–121. o.; ÖStA KA Gb. 3. Chev. Lég. R. 1841–1850. 1/51.; MNL OL H 92 1848:5942.; *Szilágyi* 1898. 412. o.; *Süli* 2011. 51. o.

nagyváradai és teleki HORVÁTH MIKLÓS hadnagy

Horváth János erdélyi főkormányiszéki fogalmazó és Py(e)rker Zsuzsa fia. 1825 körül született Kolozsváron. Római katolikus vallású. 1848-ban végzett jogász.

1848 júliusában önkéntes volt a Kolozsváron alakuló 11. honvédszászlóaljban. 1849. január 16-ától őrmester, március 13-ától (5-étől) hadnagy. Részt vett az erdélyi harcokban. 1849. március 11-én Nagyszében bevételénél súlyos sebet kapott, ennek következtében ott, március 25-én meghalt.

Közlöny, 1849. március 15. (53. sz.) 185. o.; *Nagy* 1896. XXX. o.; *Nagy* 1857–1868. V. k. 154. o.; HL 1848–49. 11/312.; uo. 1848–49. 70. könyv.

disznós-horváthi HORVÁTHY ANTAL főhadnagy

Horváthy Gáspár és Gallovits Terézia fia. 1803-ban született Disznóson (Hont megye). Római katolikus vallású. Gimnáziumot végzett. 1822-től közvitész, 1827-től tizedes, 1830-tól őrmester a cs. kir. 33. gyalogezredben. 1838-tól törzsfoglár az olasz internáltak szegedi intézeténél. 1833-ban megnősült, felesége kővágóörsi Csepreghy Zsuzsanna (meghalt Szegeden 1879-ben), öt gyermek apja.

1848. október 10-én (1-jén) hadnagy lett a Hódmezővásárhelyen alakuló 30. honvédszászlóaljnál, mellyel részt vett a délvidéki harcokban. 1849. május 16-ától főhadnagy a (második) 41. zászlóaljnál a bácskai (később IV.) hadtestben. Június 2-án hősi halált halt Kamenicnél.

Közlöny, 1848. október 13. (125. sz.) 625. o. (hibásan: Horváth József); MNL OL H 92 1848:1373.; uo. H 75 1849:31643.; uo. K 57 1868:281.; HL 1848–49. 36. könyv; ÖStA KA Gb. 33. LIR. 1820–1840. 3/159.; uo. Trauungsbuch 33. LIR. 1833.; OSZK Gyászjel. (özvegyéé).

HUBER(TH) FERENC főhadnagy

1822-ben született Nagybecskerekén (Torontál megye). Római katolikus vallású. Kőműves mesterséget tanult. 1845-től önkéntes, 1847-től tizedes a cs. kir. 39. (Don Miguel-) gyalogezredben. 1842-ben megnősült, felesége Kimmel Erzsébet, két gyermek apja.

Ezredével 1848 nyarán a Délvidéken harcolt, ősszel ezredével csatlakozott a honvédsereghez. Október 16-ától őrmester, 1849. január 20-ától (16-ától) hadnagy, majd főhadnagy az ezred 1. zászlóaljánál. Június 20-án a peredi csatában súlyos sebet kapott, mely következtében 1849. június 23-án elhunyt Érsekújváron.

MNL OL H 88.; uo. K 57 1868:2198.; HL 1848–49. 9/388.; ÖStA KA Gb. 39. LIR. 1841–1848. 32/51.; MNL OL 52782. Hal. akv.

HÜGEL, ERNST Freiherr von őrnagy

Hügel Ernst báró, a württembergi királyság hadügyminisztere (vezérőrnagy) és Gemmingen-Gutenberg Luise fia. 1815. december 5-én született Esslingenben (Württemberg tartomány). Német nemzetiségű, evangélikus vallású. Tanulmányait a württembergi királyi katonaiskolán végezte. 1834-től hadnagy, 1838-tól főhadnagy, 1846-tól alszázados a (magyarországi, ill. erdélyi sorozású) cs. kir. 2. (Hannover-) huszárezredben. Nőtlen.

1848 júniusától részt vett a szerb felkelők elleni délvidéki harcokban, melynek során cs. kir. századkapitány lett. Októberben ezredével besorolt a honvédseregbe. 1849. január 17-étől (16-ától) őrnagy és osztályparancsnok ezredénél, mellyel ugyanakkor a Délvidékről a főhadiszíntérre került. Március 23-án a szolnoki ütközetben (márc. 5.) tanúsított helyállásáért kitüntették a katonai érdemjel 3. osztályával. Damjanich tábornok III. hadtestének kötelékében végigküzdötte az áprilisi hadjáratot. Június 20-án a III. hadtest vezérkari főnökévé nevezték ki. Másnap, a peredi csatában hősi halált halt egy huszárróham élén.

Közlöny, 1849. január 18. (4. sz.) 14. o.; HL 1848–49. 34/484.; Goth. Genealog. TB. 1860.; ÖStA KA Gb. 2. HR. 1841-1848. 3/102.; *Görgey* 1885–1888. II. k. 551. o.

nagyilosvai ILOSVAY FERENC százados

Ilosvay László földbirtokos, táblabíró és Csanády Krisztina fia. 1813. november 19-én született Hegyközpályin (Bihar megye) született. 1838-ban megnősült, felesége kisjókai Szakál Katalin, hat gyermek apja. 1848-ban birtokán gazdálkodott.

1848. szeptember közepétől november közepéig Bihar megye 2. mozgósított nemzetőrzászlóaljának századosaként a nagybecskereki táborban szolgált, részt vett a szerb felkelők elleni harcokban. 1849 áprilisától százados, Csanády István Bihar megyei szabadesapata 1. századának parancsnoka. A zarándi dandár kötelékében közreműködött a román felkelők elleni harcokban. Május végén kérésére elbocsátották a szolgálatból. Hazatérőben a román felkelők áldozatául esett.

Turul, 14. (1896) 160., 173–174. o.; Magyar nemzeti zsebkönyv 2. r. 1. k. 287. o.; MNL OL H 75 1849:23836.; *Hegyesi* 1885. 74. o.; *Uő* 1886. 73. o.

szászfalusi JAKABOS BÁLINT (fő)hadnagy

1818-ban született Szászfaluban (Háromszék). Római katolikus vallású. Tanítóképezdét végzett Kézdivásárhelyen. 1841-től tanító Csíkszentmártonban a csíkszéki cs. kir. 14. (1. székely) határőrezred alapiskolájában. 1848. márciustól nős.

1849. február 21-étől (15-étől) hadnagy, majd főhadnagy (?) az említett ezred 1. zászlóaljánál a honvédseregben. Alakulata áprilisban a 76. honvédszászlóalj lett. Az erdélyi sereg beszercei hadosztályának kötelékében júniusban hősi halált halt a Borgói-szoros védelme során.

Nagy 1896. XVI. o.; *Közlöny*, 1849. március 27. (63. sz.) 223. o.; MNL OL H 75 1848:2028.; uo. K 57 1868:3251.; *Pálmay* 1901. 225. o.

JANUSZKIEWICZ, ADAM főhadnagy

Zmudz-i (Litvánia) származású lengyel nemzetiségű. Részt vett az 1848. november 2-ai lemergi megmozdulásban. Letartóztatták, de sikerült Magyarországra szöknie.

1848 decemberében tizedes Ludwik Rembowski őrnagy lengyel lövészászlóaljánál a felső-tiszai (később I.) hadtestben. 1849. március közepén áthelyezték a lengyel légió 1. zászlóaljához, mellyel a III. hadtest kötelékében részt vett a tavaszi hadjáratban. Május 31-étől (1-jétől) hadnagy. Június 13-án főhadnagyként (?) áthelyezték a József Wysocki tábornok vezette lengyel légió 3. zászlóaljához. Hősi halált halt az augusztus 2-ai újszegedi csatában.

Közlöny, 1849. június 3. (122. sz.) 457. o.; HL 1848–49. 5/440.; MNL OL H 75 1849:17195.; *Wysocki* 1993. 152. o.; *Kovács* 2007. 219. o.; *Uő* 2015. 297–298. o.

JASINTZKI (JESZENSZKI, JEZSENCZKI) JÓZSEF hadnagy (?)

1827-ben született (Boros-)Krakkón (Alsó-Fehér megye). Református vallású. Jogot végzett Nagyenyeden. 1848-ban joggyakornok. Nőtlen.

1848. július 8-án beállt a (Marosvásárhelyen alakuló) 12. honvédzászlóaljhoz. Augusztus 10-étől tizedes, részt vett az erdélyi harcokban. 1849 júniusában alakulatával a besztercei hadosztályban szolgált. Végül – állítólag – hadnagy lett zászlóaljánál. Augusztus 5-én hősi halált halt Nagyszebennél.

Szilágyi 1898. 429. o.; MNL OL H 75 1849:17747.

puchói és ráchói JÁNOKY IMRE hadnagy

Jánoky Miklós Nyitra megyei főjegyző és Madocsányi Anna fia. 1830. november 2-án született Pusztá-Egerin (Nyitra megye). Jánoky Viktor '48-as honvéd tüzér hadnagy testvére. Római katolikus. 1848-ban diák.

A szabadságharcban feltehetően előbb a Pozsonyban alakult 4. honvédzászlóaljánál szolgált. 1849 tavaszán őrmester lett a 37. (Máriássy-) gyalogezred 3. zászlóaljából alakult 74. zászlóaljban, az erdélyi seregnél. Június 13-ától (6-ától) hadnagy alakulatánál az erdélyi sereg Temesközben állomásozó részénél. Június 25-én hősi halált halt Törökbecsénél.

Borovszky [1898]. 693. o.; MNL OL H 75 1849:23.824. és 31.337.; uo. Aradi nem. ikt. ir. sz. n. (163. csomó fol. 502.); *Szluha* 2003–2005. I. k. 532. o.

JENUSKA KÁROLY hadnagy

Altiszt egy cs. kir. vadász alakulatnál, magyar fogságba esett.

1849. május 1-jétől hadnagy lett a 2. honvéd vadászrezred 2. századánál Déván. Júniusban hősi halált halt Abrudbányánál, a román felkelőkkel vívott harcban.

Közlöny, 1849. július 25. (158. sz.) 585. o.; *Hegyesi* 1887. 140. o.

kisjeszeni és megyefalvi JESZENSZKY GYULA százados

Jeszenszky János földbirtokos, főszolgabíró és Kun Terézia fia. 1817. január 30-án született Pécsen. Római katolikus vallású. 1834 és 1843 között a cs. kir. 5. huszárezredben szolgált, ahonnan hadnagyként lépett ki. 1848-ban birtokán gazdálkodott.

1848 decemberétől alszázados a Tolna és Baranya megyében alakult önkéntes lovasosztálynál. 1849 januárjától részt vett a bácskai harcokban. Április 1-jétől századkapitány a 7. (Reuss-) huszárezrednél (melybe osztályával beosztották) a IV. hadtestnél. Április 13-án hősi halált halt Kovilszentivánnál, a titeli fennsík ostrománál.

Nemesi évkönyv, 1924. 135. o.; *Hellebronth* 1939. 408. o.; *Közlöny*, 1849. április 4. (70. sz.) 252. o. (hibásan: Jeszenák) és május 2. (94. sz.) 345. o.; ÖStA KA Gb. 5. HR. 1841-1860. 2. Abg. Klasse.; MNL OL A 4813. Szül. akv.

KALLMANN, ANDREAS százados

1817-ben született. Morvaországi származású. 1848-ban őrmester a cs. kir. „Richter” gránátos zászlóaljban. Alakulatával csatlakozott a bécsi októberi forradalomhoz, melynek leverése után Magyarországra menekült.

1848. november 6-ától őrmester, december 2-ától hadnagy, december 16-ától főhadnagy a német légió 1. osztályánál a feldunai (később VII.) hadtestben. 1849 februárjában a légió Központi Mozgó Sereghez tartozó századánál szolgált. Április 19-étől (16-ától) százados, a légió 6. századának parancsnoka Nagyváradon, május közepétől a zarándi dandárban. Hősi halált halt 1849. május 19-én Abrudbányán, a román felkelőkkel vívott harcokban.

Közlöny, 1849. április 20. (84. sz.) 307. o.; *Sitzler* 1980. 333. o.; MNL OL H 75 1849:10313.; HL 1848–49. 13/543., 33/541.; *Hermann* 1999. 154. o.

KALMÁR KÁROLY főhadnagy

Nemes Kalmár József „úr” és Vuda Katalin fia. 1803. május 14-én született Budán. Római katolikus vallású. Volt hadfi (1823-tól 1829-ig a cs. kir. 12. huszárezredben szolgált). 1838-tól nős.

1848. szeptember 24-étől (okt. 1-jétől) hadnagy a Pesten alakuló 25. honvéd-zászlóaljnál. December 23-ától (dec. 16-ától) főhadnagy, alakulatával a feldunai (később VII.) hadtestben, 1849 januárjától a Központi Mozgó Seregben, illetve a II. hadtestben szolgált. Március 7-étől felügyelő tiszt, május 13-ától parancsnok a karcagi katonai kórháznál. Özvegye szerint a szabadságharc végén elesett.

Közlöny, 1848. szeptember 27. (109. sz.) 560. o., 1849. február 25. (38. sz.) 130. o.; MNL OL H 75 1849:3553., 15834.; uo. K 57 1867:1235.; ÖStA KA Gb. 12. HR. 1820-1840. 2/121.; MNL OL A 9. Szül. akv.

KARÁCSONI ÁDÁM hadnagy

Örmester, 1849. április 19-étől (6-tól) hadnagy a csíkszéki 14. (1. székely) határőr-ezred 2. zászlóaljában, illetve az ebből lett 77. honvédszászlóaljnál, az erdélyi honvédseregben. Alakulatával április–májusban közreműködött a Temesköz felszabadításában. Július elején kelt jelentés szerint „elvért a csatatéren”.

Közlöny, 1849. április 22. (86. sz.) 315. o. (hibásan: K. András); MNL OL H 88 163. cs. 503–504. f.

borosjenői KÁDÁR FERENC százados

Magyarlápосon (Belső-Szolnok megye) született. Tanulmányait a Nagyenyedi Református Kollégiumban végezte. 1848-ban domokosi birtokán gazdálkodott, ahol egyben jegyző volt.

1848 nyarán a helyi, 126 főnyi nemzetőrszázad századosává választották. 1849. január közepén egy vadászszázad szervezésére kapott megbízást, amellyel március végétől május elejéig helyőrségi szolgálatot látott el Tövisen. Júliustól (máj. 1-jétől) százados, a 2. honvéd vadászvezred 6. századának (mely említett századából alakult) parancsnoka. Június közepétől a besztercei hadosztály kötelékében részt vett a Bukovinából betört orosz–osztrák csapatok elleni harcokban. Augusztus 6-án hősi halált halt a nagyszebeni ütközetben.

Kádár 1896. 49., 168., 219. o.; *Közlöny*, 1849. július 25. (158. sz.) 585. o.; *Borovszky* [1908]. 592. o.; HL 1848–49. 32/397.; *Jakó* 1979. 243. o.; *Süli* 2011. 32. o.

KÁLLAY JÁNOS százados

1827 körül született Macsolán (Bereg megye). 1848-ban megyei hivatalnok volt Bereg megyében.

1848 szeptemberében beállt a Bereg megyében alakult önkéntes nemzetőrszázadhoz. Októberben Perczel Mór seregében részt vett a Muraköz felszabadításában. Hadnagy, majd főhadnagy alakulatánál (a drávai hadtestben). 1849 januárjától a Központi Mozgó Seregben, későbbi beosztás szerint a II. hadtestben szolgált alakulatával. Végigküzdötte a téli és a tavaszi hadjáratot. Április 17-ei kimutatás szerint századának parancsnoka Rákoskeresztúron. Jelen volt Buda ostrománál és a júniusi Vág-menti harcokban (itt már százados). Hősi halált halt július 6-án a komáromi csatában (július 2.) kapott sebében, Komáromban.

MNL OL H 75 1849:11761., 24053.; *Balogh* 1890. 445. o.; *Bagu – Szakáll* 1994. 36. o.; *Csatáry* 1995. 165. o.; ÖStA KA MM. Bd. 4647. Pag. 73.

kőröspataki KÁLNOKY ANTAL százados

Apja cs. kir. főhadnagy, valószínűleg Kálnoky Sándor '48-as honvéd alezredes a testvére volt. 1811-ben született Bélafehérván (Háromszék). Római katolikus vallású. A grazi katonaiskolán végzett. 1830-tól hadfi, 1839-től alhadnagy, 1842-től hadnagy a cs. kir. 12. gyalogezredben.

1848. június 19-én főhadnaggyá nevezték ki a Kassán alakuló 9. honvédszászlóaljhoz. Augusztustól részt vett a délvidéki harcokban (Versec, ill. Fehértemplom védelmében). Szeptember 24-étől (okt. 1-jétől) százados az alakuló 17., október 19-én a Szabolcs megyében szerveződő 43. zászlóaljnál. 1849 januárjától alakulatának ideiglenes parancsnoka a felső-tiszai (később I.) hadtestben. Január 23-án hősi halált halt a Bodrogkeresztúrnál vívott ütközetben.

ÖStA KA Gb. 12. LIR. 1841-1857. 27/105.; MNL OL H 92 1848. 3. cs. sz. n.; uo. H 75 1849:14180.; *Közlöny*, 1848. június 21. (13. sz.) 49. o., szeptember 27. (109. sz.) 559. o., november 5. (148. sz.) 717. o.; *Egervári* 1869.; *Karsa* 1993. 93. o.

KÉGLY SÁNDOR főhadnagy

Nemes Kégly András uradalmi ispán és Várady Apollónia fia. 1817-ben született Felsőelefánton (Bars megye), és Nagyszelezsényben keresztelték meg november 15-én római katolikus vallásra. Gimnáziumot végzett. Volt tizedes (1836-tól 1843-ig a cs. kir. 33. gyalogezredben szolgált).

A szabadságharcban a 66. honvédszászlóalj közvitéze, 1849. január 24-étől (16-ától) hadnagy, majd főhadnagya a feldunai (később VII.) hadtestben. 1849. július 31-én elhunyt Komáromban a csatában kapott sebében.

Szinnyei 1887. 246. o.; MNL OL H 75 1849:1112., 3564.; ÖStA KA Gb. 33. LIR. 1841-1850. 12/138.; MNL OL 51250. és 51772. Szül. akv.

KEMNITZER KÁROLY őrnagy

Kemnitzer Károly „úr” és John Karolina fia. 1813. november 22-én született Pest belvárosában. Nemes, római katolikus vallású. Kilépett cs. kir. főhadnagy (1829-től 1845-ig az utászkaránál és a 2. dragonyosezredben szolgált). Nőtlen. (1848-ban menyasszonya br. Révay Gizella, aki Pusztá-Kis-Szlatinán hunyt el 1895-ben.)

1848 őszén százados lett a feldunai sereg vezérkaránál. 1849 januárjától az (akkor már VII. hadtest) Aulich Lajos vezette hadosztályának vezérkari tisztje. Január 17-én súlyos sebet kapott az Alsó-Turcseknél (Turóc megye) vívott összecsapásban. Január 19-én Görgei tábornok őrnaggyá léptette elő. 1849. január 22-én meghalt Selmecbányán az összecsapás alatt kapott sebében.

HL 1848–49. 10/199.; ÖStA KA Gb. 2. Drag. R. 1841-1860. 2/150.; *Görgey* 1885–1888. I. k. 162. o.; MNL OL A 75. Szül. akv.; OSZK Gyászjel. (menyasszonyáé).

ilosvai KERESKES IMRE hadnagy

Felesége Költő Karolina volt, aki Szilágysomlyón halt meg 1904-ben.

Örmester az 55., 1849. április 20-ától (5-étől) hadnagy a 31. honvédszászlóaljban az erdélyi hadseregnél. Augusztus 6-án hősi halált halt Nagyszebennél.

Közlöny, 1849. április 24. (87. sz.) 319. o.; MNL OL H 75 1849:13170.; uo.: K 57 1868:5903.; *A Honvéd*, 1869. március 2. (9. sz.) 24. o.

csíkbánkfalvi KERESZTES KÁROLY százados

Keresztes Antal, az erdélyi főkormánysszék pénztárnokának és Orbók Erzsébetnek a fia, K. Kálmán '48-as honvéd százados testvére. 1824. november 10-én született Kolozsváron. Római katolikus vallású. Gimnáziumot végzett. 1843-ban hadfi a cs. kir. 51. gyalogezredben, ahonnan 1847-ben áthelyezték a 3. könnyűlovasezredhez.

1848 szeptemberében hadnagy a 15. (Mátyás-) huszárezred Háromszéken alakuló osztályánál. A Székelyföld, illetve Háromszék védelme során főhadnaggyá léptették elő. 1849. március 15-étől alszázados. Júliustól Bem tábornok törzsében szolgált. Augusztus 6-án hősi halált halt Nagyszebennél.

ÖStA KA Gb. 3. Chev. Lég. R. 1841-1850. 20/197.; MNL OL H 75 1849:31409.; *Történelmi Lapok*, 4. (1895) 15. sz. 123. o.; *Székely* 1893. 18. o.; MNL OL 6459. Szül. akv.

KESSELBORN FERENC százados

1815-ben született Kézdivásárhelyen (Háromszék). Német nemzetiségű, római katolikus vallású. 1830-tól hadfi a cs. kir. 31. gyalog-, 1836-tól alhadnagy, majd hadnagy a háromszéki 15. (2. székely) határőrezredben.

Ezrede mozgósított 1. zászlóaljával 1848 augusztusától a délvidéki szerb felkelők, szeptember végétől Jellačić ellen harcol. Októberben csatlakoztak a honvédsereghez (a feldunai hadtesthez). November 9-étől (okt. 20-ától) főhadnagy. November végétől zászlóaljával az erdélyi seregben szolgált, illetve százados lett Bem tábornok törzskarában. 1849. január 21-én hősi halált halt Nagyszeben ostrománál.

ÖStA KA Gb. 31. LIR. 1820-1840. 2/126.; uo. Conduite-Listen 15. GIR. - 1847.; MNL OL H 75 1848:8221., 8712.; *Jakab* 1880. 461. o. (hibásan Keppelborn); *Történelmi Lapok*, 7. (1898) 16–17. sz. 138. o.

KÉZY (1848/49. KÉZI) GYULA hadnagy

1828 körül született. 1848-ban diák volt.

1848. október 1-jétől önkéntes, 15-étől örmester a Debrecenben alakuló 28. honvédszászlóaljban. Délvidéken, 1849 tavaszán a főhadszíntéren (az I. hadtest kötelékében) küzdött alakulatával. Örmester, 1849. április 24-étől (1-jétől) hadnagy. Április 4-én súlyos sebet kapott Tápióbcskénél, minek következtében 1849. július 4-én Jászberényben elhunyt.

Közlöny, 1849. április 26. (89. sz.) 327. o.; MNL OL H 75 1849:12982. Halálozási adata Káplár Béla tanár (Nagykáta) szíves közlése.

KIRIPOLSZKY VINCE hadnagy

Kiripolszky Mihály uradalmi ispán és nemes Ozoróczy Borbála fia, K. (később Karcsay) Károly '48-as honvédtiszt testvére. 1819. július 19-én született Pusztafődémesen (Pozsony megye). Római katolikus vallású.

Örmester, 1849. februártól (jan. 1-jétől) hadnagy az Egerben alakult 26. honvédszászlóaljban. A téli hadjárat idején a felső-tiszai, a tavaszi hadjárat során az előbbiből lett, Klapka György vezette I. hadtestben szolgált. Hősi halált halt 1849. május 5-én Buda ostrománál.

Közlöny, 1849. február 4. (19. sz.) 66. o.; MNL OL H 75 1849:8324.; Szül. akv.: Pusztafődémes; MNL OL A 23. Hal. akv.

KISS JÁNOS százados

Kiss István redemptus és Zsótér Apollónia fia. 1824. augusztus 1-jén született Jászberényben. Római katolikus vallású. Gimnáziumot végzett.

1848. szeptember közepétől hadnagy a Jász-Kunságban alakult önkéntes nemzetőrszászlóaljban. Görgei Artúr nemzetőrdandárjával részt vett a horvátok elleni harcokban. Novemberben alakulatával Délvidékre vezényelték. 1849. január 17-étől (1-jétől) főhadnagy a zászlóaljából szervezett 65. honvédszászlóaljban a bácskai (később III.) hadtestben, a főhadszíntéren. A tavaszi hadjárat során százados lett április 14-én (10-én). Hősi halált halt Ószőnynél, a július 2-ai komáromi összecsapásban.

Herendi 1901. 98. o.; *Közlöny*, 1849. január 20. (6. sz.) 20. o.; MNL OL H 75 1849:12551., 31055.; uo. H 115 2. cs. sz. n.; MNL OL A 1131. Szül. akv.

KISS MÓZES hadnagy

Sepsiszentkirályi (Háromszék) születésű, unitárius vallású.

Zászlós, 1849. március 13-ától (5-étől) hadnagy a kolozsvári 11. honvédszászlóaljban. Június 17-én hősi halált halt a román felkelőkkel Kristyornál (Hunyad megye) vívott harcban.

Közlöny, 1849. március 15. (53. sz.) 185. o.; *Nagy* 1896. XXXI. o.; *Kisgyörgy* 1973. 79. o.

KLE CZYNSKI, JÓZEF

Jan Kleczynski uradalmi gazdatiszt és Antonina Smagalska fia. 1808. március 19-én született Klemensówon (Varsói Nagyhercegség, Lublini vajdaság). Lengyel nemzetiségű. 1828-tól a lengyel királyi hadseregben szolgált. Az 1830–1831-es felkelésben tüzér hadnagy. 1832-től emigrációban élt: előbb Franciaországban, 1834-től

Angliában, 1835-től Brüsszelben, 1842-től ismét Franciaországban, ahol nyomdász volt. 1848 tavaszán Magyarországára jött. Nős.

1848. június 27-én Batthyány Lajos miniszterelnök megbízta a Jász-Kun kerület nemzetőrségének „kaszavívásra” történő beoktatásával. December 12-étől tűzmeszter, december 22-étől hadnagy, egy háromfontos félüteg parancsnoka a felső-tiszai (később I.) hadtestnél. Részt vett a Galíciából betört császári Schlik-hadtest elleni harcokban. Március 2-án Klapka György ezredes főhadnaggyá léptette elő. A tavaszi és a nyári hadjárat idején a bácskai (később IV.) hadtestben szolgált. Június 30-án súlyos sebet kapott a perlaszi ütközetben, melyben másnap meghalt.

Közlöny, 1849. március 3. (43. sz.) 149. o.; HL 1848–49. 34. könyv; *Wysocki* 1993. 153. o.; HL 1848–49. 8/63.; *Dér – Hajagos – Hermann* 2002–2004. II. k. 80., 105., 130. o.; *Kovács* 2007. 250–251. o.; *Uő* 2015. 338–339. o.

KLEINHEINZ OSZKÁR őrnagy

Kleimheinz Ferenc zenész, városi polgár és Imenz Albertina fia. 1819. február 4-én született Pest belvárosában. Német anyanyelvű, római katolikus vallású. A tullni utásziskolán végzett (1834–1837), majd hadfi. 1839-től alhadnagy, 1843-tól hadnagy a cs. kir. 34. (Porosz herceg-) gyalogezerdnél Galíciában. 1848. május 28-án áthelyezését kérte az alakuló honvédszászlóaljához.

1848. június 19-én főhadnaggyá nevezték ki a Győrben szerveződő 5. honvédszászlóaljhoz. Augusztus 27-én hidász tisztként áthelyezték Ivánka Imre őrnagy Váccon alakuló önkéntes nemzetőrökből álló táborához. Szeptember 19-étől (16-ától) százados, az Ivánka-dandár vezérkari tisztje. A Dunántúlon működő hadtest kötelékében részt vett a Jellačić elleni harcokban. Később a Karger Ferdinánd vezette dandár vezérkari tisztje a feldunai (később VII.) hadtestben. 1849. január 17-étől (1-jétől) őrnagy, a felső-tiszai (később I.) hadtest vezérkari főnöke. Március 23-án a szolnoki győztes ütközet (márc. 5.) haditervének kidolgozásáért kitüntették a katonai érdemjel 3. osztályával. Május 17-én hősi halált halt a budai vár ostrománál.

Közlöny, 1848. június 21. (13. sz.) 49. o., szeptember 21. (104. sz.) 525. o., 1849. január 20. (6. sz.) 19. o., március 24. (61. sz.) 215. o.; MNL OL H 92 1848:979., 3053.; uo. H 115 42. cs. 4. t. 35. o.; HL 1848–49. 37/37.; *Kemenović* 1911. 101. o.; ÖStA KA Gb. 34. LIR. 1841-1850. 10/102.; MNL OL A 75. Szül. akv.

KOPTSÁK MIHÁLY hadnagy

Apja evangélikus lelkész volt. 1806-ban született Petrovácon (Petróc, Bács megye). Volt őrmester (1824-től 1845-ig a cs. kir. 4. huszárezredben szolgált). 1848-ban pénztári hivatalnok volt a bács-bánsági Ferenc-csatorna építésénél.

1848 őszén őrmesterként belépett a honvédsereghez és csatlakozott a cs. kir. 4. (Sándor-) huszárezredhez. 1849. február 6-ától (1-jétől) hadnagy ezrede tartalék századánál Nagyváradon. Június elején ezrede egyik fél századával a zarándi

hadosztályhoz osztották be. Június 13-án Abrudbányánál halálos sebet kapott a román felkelőkkel történt összecsapás során, melyben június 15-én elhunyt.

Közlöny, 1849. február 9. (23. sz.) 81. o.; MNL OL H 92 1848:6663.; uo. H 75 1849:1112., 4820., 22477.; uo. H 2 1849:7809.; ÖStA KA Gb. 4. HR. 1841-1848. 1/185.

felsőkubini KORODA DÉNES százados

Koroda Gáspár megyei főügyész és Reviczky Anna fia. 1814-ben született Felsőkubinban (Árva megye), november 28-án keresztelték meg Alsókubinban római katolikus vallásra. 1833-ban közcivész a cs. kir. 19. gyalogezredben, ahonnan 1835-ben fölvették a bécsi magyar nemesi testöréghez. Innen 1840-ben alhadnagyként az 53. gyalogezredhez került, ahol 1847-től főhadnagyként szolgált. 1848. október 16-án megnősült, felesége Hara Teréz, egy gyermek apja.

1848. június 13-án századossá nevezték ki a Győrben alakuló 5. honvédszászlóaljhoz. Augusztustól részt vett a délvidéki (bácskai) harcokban. 1849. május 6-án hősi halált halt a csurogi szerb felkelő táborral való összecsapásban.

Hellebronth 1939. 220. o.; Szül. akv.: ÖStA KA Gb. 53. LIR. 1841-1860. 12/114.; *Nagy* 1857–1868. VI. k. 367. o.; *Közlöny*, 1848. június 15. (7. sz.) 25. o.; MNL OL H 75 1849:31479.; *A Honvéd*, 1867. szeptember 16. (7. sz.) 50. o.

pohorczei KORYTKO, MARCELLY hadnagy

1824-ben született Lembergben (Lwów, Galícia). Nemes, római katolikus vallású. 1845-ben hadfi a magyarországi sorozású cs. kir. 34. (Porosz herceg-) gyalogezredben.

1848. szeptember 20-án Batthyány miniszterelnök honvéd hadnaggyá nevezte ki a szabadságharchoz csatlakozott ezrede 2. zászlóaljánál, mellyel a feldunai (később VII.) hadtesthez került. December 2-án kitüntette magát az osztrák határszélen (Haselau falunál) vívott összecsapásban. December 28-án hősi halált halt a Bábólnánál vívott utóvédharcban.

Ruisz 1906. 24. o.; *Közlöny*, 1848. december 6. (179. sz.) 844. o.; MNL OL H 92 1848:3916.; uo. H 75 1848:8067., 9276.; ÖStA KA Gb. 34. LIR. 1841-1850. 30/16.; *Urbán* 1986. II. k. 1485. o.

KOSZTÓ (?) SÁNDOR hadnagy

1822 körül született Belényesen (Bihar megye), római katolikus vallású.

Az 52. honvédszászlóalj (más adat szerint az 52. gyalogezred 3. zászlóaljának) hadnagyaként a budai vár ostrománál kapott sebe következtében halt meg 1849. május 22-én, a Buda-tabáni kórházban.

HL Personalia Aggházy Kamil gyűjt. 200. doboz; MNL OL A 36 (halotti akv.-ek Buda-Tabán).

kosztolányi és kamenczi KOSZTOLÁNYI PÉTER százados

Kosztolányi Károly közbirtokos és Kosztolányi Lujza fia. 1807. október 21-én született Nemeskosztolányon (Bars megye), evangélikus vallású. K. Mór '48-as honvéd ezredes és K. Károly '48-as honvéd százados testvére. 1848-ban birtokán gazdálkodott.

1848. október 11-én százados a Veszprém megyei, illetve 1. dunántúli önkéntes nemzetőrzászlóaljban. Mór testvére dandárjában, illetve a feldunai (később VII.) hadtest kötelékében szolgált. December 1-jén súlyos sebet kapott a Magyarfalvánál (Pozsony megye) vívott összecsapásban. 1848. december 28-án hunyt el Pozsonyban.

Kempelen 1911–1932. VI. k. 169. o.; *Borovszky* [1903]. 539. o.; *Közlöny*, 1848. december 5. (178. sz.) 839. o.; MNL OL H 92 1848:8140.; *Csapó – Hermann – Jánosi* 1998. 243. o.; OSZK Gyászjel.

KOVÁTS LAJOS százados

Apja cs. kir. tiszt volt. Ő 1807-ben vagy 1808-ban született Futásfalván (Háromszék). Római katolikus vallású. Nyugalmazott hadnagy (1826-tól 1843-ig a 15. és a 14. határőrezredben szolgált). Csíksomlyón élt.

1849. április 19-étől (3-ától) százados a 14. határőrezred újonnan alakult 5. zászlóaljánál (a későbbi 80. honvédzászlóaljban) az erdélyi seregben. Hősi halált halt július 31-én a segesvári ütközetben.

Közlöny, 1849. szeptember 3. (86. sz.) 441. o. (hibásan: Kovács); *Nagy* 1896. LI. o. (Kovács); ÖStA KA Conduite-Listen 14. GIR. - 1834.; uo. Leutenance 62/191.

hadadi KOVÁCSI JÁNOS százados

Kovácsi Sámuel mérnök és Némethy Mária fia. 1810 körül született. Református vallású. Jogot végzett. 1848-ban főszolgabíró volt Torda megyében, reformpárti politikus. 1833-ban megnősült, felesége Margittay Karolina.

1848 nyarán a Torda városi nemzetőrség egyik századosává választják. Október–novemberben részt vett a román felkelők elleni harcokban. 1849 februárjában egy vadászszázadot szervezett Tordán, mellyel később bevonult az érchegységi felkelőkkel szemben kiépített őrvonalra. Júliustól (máj. 1-jétől) a fenti századból alakult 2. honvéd vadászrezd 7. századának századosa Torockón. Halálos sebet kapott az oroszokkal vívott augusztus 6-ai nagyszebeni ütközetben, melynek következtében augusztus 18-án elhunyt Nagyszebenben.

Hellebronth 1912–1914. 68–69. o.; *Nagy* 1857–1868. VI. k. 415. o.; *Orbán* 1889. 219., 307–308. o.; *Történelmi Lapok*, 4. (1895) 4–5. sz. 76. o.; *Közlöny*, 1849. július 25. (158. sz.) 585. o.; HL 1848–49. 32/397.; MNL OL K 57 23. cs. sz. n.; OSZK Gyászjel.

KÖLLŐ FERENC főhadnagy

1800-ban (más adat szerint 1803-ban) született Ditrón (Gyergyó, Csíkszék). Római katolikus vallású. Volt hadfi (1815-től 1840-ig a cs. kir. 51. gyalogezredben szolgált). Nős.

1849. június közepétől főhadnagy a Csíkszeredán alakult (szám nélküli, később „második 85.”) honvédszászlóaljnál. A székelyföldi harcok során hősi halált halt.

Csíki Gyutacs, 1849. július 2.; MNL OL K 57 1868:3251.; ÖStA KA Gb. 51. LIR. 1820-1840. 4/127.; *Garda* 1998. 33. o.

KÖLTŐ FERENC hadnagy

Nemes Költő Ferenc csengeri születésű postai szállító (Szilágysomlyón) és Vas Rozália fia. 1823-ban született. Református vallású. 1848-ban megyei írnokként Szilágysomlyón tevékenykedett.

1848 nyarán a helyi nemzetőrség őrmesterévé választották. Novemberben beállt a Nagyváradon alakuló 55. honvédszászlóaljhoz. Részt vett az erdélyi harcokban. Alakulatánál őrmester, 1849. április 20-ától (5-étől) hadnagy a 31. zászlóaljban. Júniusban (júliusban?) hősi halált halt a román felkelőkkel Offenbánya környékén vívott harcok egyikében.

Közlöny, 1849. szeptember 4. (87. sz.) 451. o.; *Orbán* 1889. 227. o.; *Vasárnapi Ujság*, 1890. szeptember 14. (50. sz.) 811. o.; MNL OL H 92 1848:1750.; uo. H 75 1849:13170., 24726.; uo. A 2478. Szül. akv. (Rozália nővéréé, 1822.)

KRAUSZ LAJOS százados lásd BODORY

KRIZBAY JÁNOS hadnagy

1849. június 10-étől hadnagy a maroszéki 87. honvédszászlóaljban a Bácskában harcoló IV. hadtestnél. Az ütközetben kapott sebe következtében 1849. június 25-én elhunyt Óbecsén.

(Valószínűleg azonos azzal a K. Jánossal, aki 1823 körül Marosvásárhelyen született, református vallású.)

MNL OL H 75 1849:31207.; uo. H 88 163. cs. 499. f.; *Történelmi Lapok*, 4. (1895) 16–17. sz. 135. o.

KROBICKI, ALEKSANDER WIKTOR százados

Stanisław Krobicki földbirtokos és Antonia Chrzastowska fia. 1816. február 8-án született Lutczán (Galícia). Lengyel nemzetiségű nemes. Római katolikus vallású. Jogot végzett Lwówban, később birtokán gazdálkodott. 1847-ben egy lengyel függetlenségi szervezkedés részeseként 7 év várfogságra ítélték. 1848. március 25-én kegyelmet kapott.

1848. október végén több társával Magyarországra érkezett, és novemberben belépett Józef Wysocki őrnagy 1. lengyel zászlóaljába. December 26-ától (16-ától) hadnagy ugyanott, az aradi ostromseregben. 1849 februárjától a főhadiszintéren, a III. hadtest kötelékében szolgált alakulatával, mellyel végigküzdötte a tavaszi hadjáratot. Május 17-én (1-jén) főhadnagy, július 1-jével alszázados lett a lengyel légió 1. dzsídásezredében a Felső-Magyarországon tevékenykedő IX. hadtestben, illetve Wysocki lengyel légiójában. Hősi halált halt az augusztus 9-ei temesvári csatában.

PSB XV. k. 309–310. o.; *Közlöny*, 1848. december 27. (199. sz.) 936. o., 1849. szeptember 27. (109. sz.) 559. o.; MNL OL H 75 1849:25985.; *Kovács* 2007. 32., 50., 314. o.; *Uő* 2007. 285–286. o.; *Uő* 2015. 384–385. o.

bánhegyesi KULIN ANDRÁS (FERENC) (fő)hadnagy

Az 1848 szeptemberében alakult Szatmár megyei önkéntes gyalogoscsapat (fő?) hadnagyaként hősi halált halt 1849. február 4-én a vízaknai ütközetben.

(Valószínűleg azonos azzal a Kulin Andrással, aki K. Károly és Jármly Erzsébet fia, a Szatmár megyei Jármlyban született 1818. szeptember 9-én, református vallású volt.)

Bakk 1880. 165. o.; MNL OL A 2500. Szül. akv.

bánhegyesi KULIN IMRE százados

Kulin Gedeon közbirtokos és Bagi Mária fia. 1814. január 23-án született Jármlyban (Szatmár megye). Református vallású. Volt tizedes (1834-től 1847-ig a cs. kir. 39. gyalogezredben szolgált).

1848 szeptemberében a Szatmár megyében alakult önkéntes nemzetőrsztály (két század) egyik századának századosa lett. 1849-ben hősi halált halt Erdélyben.

ÖStA KA Gb. 39. LIR. 1841-1848. 4/55.; *Borovszky* [1908]. 595. o.; MNL OL A 2500. Szül. akv.

KURUCZ ISTVÁN hadnagy

Kurucz István földműves gazda és Szabó Katalin fia. 1822. december 7-én született Makón. Református vallású. Gimnáziumot végzett. 1839-től közvitészként, 1841-től tizedesi rangban a cs. kir. 37. (Máriássy-) gyalogezred 3. zászlóaljának katonája.

Zászlóaljával 1848 augusztusától a bánági hadszintéren a szerb felkelők ellen harcolt, ősszel csatlakozott a honvédsereghez. 1849. február elejétől az erdélyi seregben, áprilistól ismét a Délvidéken szolgált alakulatával, amely márciusban a 74. honvédzászlóalj lett. Június 10-étől hadnagy. Július 5-én hősi halált halt Verbásznál.

MNL OL H 88 1849. 163. cs. 318. f.; HL 1848–49. 36. könyv; ÖStA KA Gb. 37. LIR. 1841-1860. 13/152.; MNL OL A 2347. Szül. akv.

KURZ (1830-ig SCHREINER), ANTON őrnagy

1799-ben született Bécsben. Polgári származású osztrák nemzetiségű. Ügyvédi képesítést szerzett. 1835-től Erdélyben élt, családi nevelő volt, illetve gr. Kemény József titkára. 1840-től újságíró, történész és régész Brassóban.

1848 decemberében Bem tábornok hadititkára lett. E beosztásában 1849. június 27-étől (május 11-étől) honvéd őrnagy. Május 22-én kitüntették a katonai érdemjel 3. osztályával. Augusztus 6-án hősi halált halt a nagyszebeni csatában.

Szinnyei 1891–1914. VII. k. 523–526. o.; *Kőváry* 1861. 139. o.; *Kovács* 1954. 436., 613. o.; *Közlöny*, 1849. június 30. (145. sz.) 543. o.; *Nagy* 1896. LXI., LXIV. o.; MNL OL H 75 1849:21995.

kükemezei KÜKEMEZEY PÁL (SÁNDOR) hadnagy

Kükemezey Boldizsár közbirtokos és Medveczky Johanna fia, K. Boldizsár '48-as honvéd őrnagy testvére. 1825. november 23-án született Eperjesen. Római katolikus vallású.

1848 őszén önkéntes volt a Pesten alakuló 38. honvédszázalójban. Őrmester, 1849. február 1-jétől hadnagy alakulatánál a bánsági hadszíntéren. 1849. február 27-én hősi halált halt az Arad mellett vívott ütközetben.

Közlöny, 1849. február 9. (23. sz.) 81. o.; *Kempelen* 1911–1932. VI. k. 311. o.; MNL OL H 75 1849:7383.; *Potemkin* 1867. 167. o.

RÖVIDÍTÉSEK

DJCAN	Direcția Județeană Cluj Archivele Naționale Române (Román Nemzeti Levéltár Kolozs Megyei Igazgatósága)
HL 1848–49.	Honvédelmi Minisztérium Hadtörténelmi Intézet és Múzeum, Hadtörténelmi Levéltár, Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc iratai
HM HIM	Honvédelmi Minisztérium Hadtörténelmi Intézet és Múzeum
MNL OL	Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára
Hal. akv.	Filmtár. Halálzási anyakönyvek
H 2	Országos Honvédelmi Bizottmány iratai
H 75	Honvédelmi Minisztérium, általános iratok
H 88	Hadügyminisztérium, Aradi iratok. Nem iktatott iratok
H 92	Országos Nemzetőri Haditanács, általános iratok
H 115	Görgei Artúr iratai

K 57	Belügyminisztérium, Honvédségélyező Alap (1867–1871)
R 23	Henryk Dembiński iratai
Szül. akv.	Filmtár. Születési anyakönyvek
OSZK Gyászjel.	Országos Széchenyi Könyvtár, Gyászjelentés-gyűjtemény
ÖStA KA	Österreichische Staatsarchiv, Kriegsarchiv (Wien)
Chev. Lég. R.	Chevaux Legers Regiment
Drag. R.	Dragoner Regiment
Gb.	Grundbuch-Blätter
FAR.	Feldartillerie Regiment
GIR.	Grenz Infanterie Regiment
HR.	Huszar Regiment
LIR.	Linien Infanterie Regiment
MM.	Militär-Matrikeln
Ul. R.	Uhlanen Regiment

BIBLIOGRÁFIA

- Ambrus* 1892. *Ambrus József*: Az 1848 és 1849-ik évi szabadságharcban részt vett római és görög katolikus paphonvédek albuma. I. k. Budapest, 1892.
- Asbóth* 1862. *Asbóth Lajos* emlékiratai az 1848-iki és 1849-iki magyarországi hadjáratról. Pest, 1862.
- Bagi* 1892. Emlékkönyv a kecskeméti honvéd-emléktábla leleplezése alkalmára. Szerk. *Bagi László*. Kecskemét, 1892.
- Bagu – Szakáll* 1994. *Bagu Balázs – Szakáll Mihály*: A szabadságharc nemzetőrei. Ungvár–Budapest, 1994.
- Bakk* 1880. *Bakk Endre*: Az 1848–49-es szabadságharc alatti események Vizaknán. Budapest, 1880.
- Balogh* 1890. *Balogh János*: A munkácsi vár története. Munkács, 1890.
- Bán* [1976]. *Bán József*: Az 1849. évi tavaszi hadjárat és Mezőkövesd, a szabadságharc hagyományainak továbbélése. In: Mezőkövesd város monográfiája. Szerk. *Sárközi Zoltán – Sándor István*. Budapest, [1976]. 347–361. o.
- Bene* 1998. *Bene János*: Szabolcsi honvédek a szabadságharcban. [Nyíregyháza], 1998.

- Bona* 1998. *Bona Gábor: A szabadságharc fegyveres ereje.* In: *A szabadságharc katonai története.* Szerk. *Bona Gábor.* Budapest, 1998.
- Bona* 2018. *Bona Gábor: Az 1848/49-es szabadságharc tisztikara.* Arcanum online. Budapest, 2018. <https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/Bona-bona-tabornokok-torzstisztek-1/>
- Borovszky* [1898]. *Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai.* Nyitra vármegye. Budapest, [1898].
- Borovszky* [1901]. *Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai.* Bihar vármegye és Nagyvárad. Budapest, [1901].
- Borovszky* [1903]. *Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai.* Bars vármegye. Budapest, [1903].
- Borovszky* [1905]. *Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai.* Zemplén vármegye és Sátoraljaiújhely r. t. város. Budapest, [1905].
- Borovszky* [1907]. *Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai.* Komárom vármegye és Komárom sz. kir. város. Budapest, [1907].
- Borovszky* [1908]. *Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai.* Szatmár vármegye. Budapest, [1908].
- Borovszky* [1910]. *Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai.* Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye. I–II. k. Budapest, [1910].
- Borovszky* [1911a]. *Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai.* Nógrád vármegye. Budapest, [1911].
- Borovszky* [1911b]. *Borovszky Samu: Magyarország vármegyéi és városai.* Torontál vármegye. Budapest, [1911].
- Bözödi* 1974. *Bözödi György: Gábor Áron 1849-ben.* In: *Arcok, eszmék, tettek.* Bukarest, 1974.
- Családtörténeti Értesítő Nagy Iván Családtörténeti Értesítő. Budapest, 1900–1901.
- Csapó – Hermann – Jánosi* 1998. *Csapó Zoltán – Hermann Róbert – Jánosi András: A dunántúli önkéntes mozgó nemzetőrség 1848-as parancsolatkönyve.* *Hadtörténelmi Közlemények*, 111. (1998) 1. sz. 216–281. o.
- Csatáry* 1995. *Csatáry György: Múltunk írott ereklyéi.* Ungvár–Budapest, 1995.

- Csikány* 1998. *Csikány Tamás*: Csikány Ferenc, a gyöngyösi nemzetőrség parancsnokának segéd tisztje. In: Egy küzdelmes év katonái. Szerk. *Horváth László*. Gyöngyös, 1998.
- Demeter – Demeter* 2010. *Demeter Lajos – Demeter László*: Háromszéki honvédek, nemzetőrök, honleányok és honfiak az 1848–49. évi szabadságharcban. *Acta Siculica*, 2010. 311–322. o.
- Demeter* 2001. *Demeter Lajos*: A hazáért „a patakokat a mi vérünk festette pirosra”. Sepsiszentgyörgy, Kilyén és Szotyor területén nyugvó 1848/49-es szabadságharcosok. Sepsiszentgyörgy, 2001.
- Dér – Hajagos – Hermann* 2002–2004. Az 1848–49-es I. magyar hadtest iratai. I–II. k. S. a. r. *Dér Dezső – Hajagos József – Hermann Róbert*. Eger, 2002–2004.
- Dercsényi* 1896. *Dercsényi Kálmán*: Bem altábornagy téli hadjárata Erdélyben. Budapest, 1896.
- Dienes* 1958. *Dienes András*: Petőfi a szabadságharcban. Budapest, 1958.
- Egervári* 1869. *Egervári Ödön*: A bodrogkeresztúri csata. *A Honvéd*, 1869. március 2. (9. sz.) 73–74. o.
- Egervári* 1870. *Egervári Ödön*: Magyar királyi honvéd törzstisztek albuma. Pest, 1870.
- Egyed* 1998–1999. *Egyed Ákos*: Erdély, 1848–1849. I–II. k. Csíkszereda, 1998–1999.
- Endes* 1937. *Endes Miklós*: Csík-, Gyergyó- és Kászon-székek (Csík megye) földjének és népének története 1919-ig. Budapest, 1937.
- Garda* 1998. *Garda Dezső*: A forradalom katonái Csíkban és Gyergyóban, 1848–1849. Csíkszereda, 1998.
- Görgey* 1885–1888. *Görgey István*: 1848 és 1849-ből. Élmények és benyomások. Okmányok és ezek magyarázata. Tanulmányok és történelmi kritika. I–III. k. Budapest, 1885–1888.
- Gyalókay* 1916. *Gyalókay Jenő*: A nagyszebeni hadosztály felbomlása. *Hadtörténelmi Közlemények*, 111. (1916) 17. sz. 150–157. o.
- H. Szabó* 1994. *H. Szabó Lajos*: Pápa és környéke. 1848–1849. Pápa, 1994.
- H. Szabó* 2000. *H. Szabó Lajos*: A szabadságharc és emigráció pénzei, kitüntetései, 1848–1866. Pápa, 2000.

- Habermann* 1992. *Habermann Gusztáv*: Személyi adattár a szegedi polgár-családok történetéhez. (Tanulmányok Csongrád megye történetéből XIX.) Szeged, 1992.
- Hegyesi* 1885. *Hegyesi Márton*: Bihar vármegye 1848–49-ben. Nagyvárad, 1885.
- Hegyesi* 1886. *Hegyesi Márton*: Az 1849. évi havasi hadjárat történetéhez. In: Hazánk. Történelmi Közlöny V. Budapest, 1886. 67–76., 148–154., 229–235. o.
- Hegyesi* 1887. *Hegyesi Márton*: Az 1. honvéd vadászrezred. In: Hazánk. Történelmi Közlöny VII. Budapest, 1887. 136–144. o.
- Hellebronth* 1912–1914. *Hellebronth Kálmán*: Családtörténeti jegyzetek. Budapest, 1912–1914.
- Hellebronth* 1939. *Hellebronth Kálmán*: A magyar testőrségek névkönyve, 1760–1918. Budapest, 1939.
- Herendi* 1901. *Herendi József*: A jászkun-kerületek a függetlenségi harc alatt 1848 és 1849-ben. Cegléd, 1901.
- Hermann* 1999. *Hermann Róbert*: Az abrudbányai tragédia, 1849. Budapest, 1999.
- Hoffmann* 1906. *Hoffmann Arnold*: Az 1848–49-iki veres sapkás 9. honvédszászlóalj története. Kassa, 1906.
- Imreh* 1957. *Imreh István*: Adatok Gábor Áron életrajzához. Kolozsvár, 1957.
- Jakab* 1880. *Jakab Elek*: Szabadságharcunk történetéhez. Visszaemlékezések 1848–1849-re. Budapest, 1880.
- Jakó* 1979. *Jakó Zsigmond*: Nagyenyedi diákok, 1662–1848. Bukarest, 1979.
- Kádár* 1890. *Kádár József*: Belső-Szolnok és Doboka megye történetéből, 1848–49. Dés, 1890.
- Kádár* 1896. *Kádár József*: A Dési Református Egyházközség története, 1848–49. Dés, 1896.
- Karsa* 1993. *Karsa Ferenc*: Szabadságharcos napló. S. a. r. *Bona Gábor*. Budapest, 1993.
- Kemenović* 1911. *Kemenović, Felix*: Geschichte der Pionierkadetten und deren Schulen. Wien, 1911.
- Kempelen* 1911–1932. *Kempelen Béla*: Magyar nemes családok. I–XI. k. Budapest, 1911–1932.

- Kisgyörgy* 1973. *Kisgyörgy Zoltán*: Erdővidék. Sepsiszentgyörgy, 1973.
- KLÖM *Kossuth Lajos* Összes Munkái. XIV. k. Kossuth Lajos az Országos Honvédelmi Bizottmány élén. 2. rész. 1849. január 1. – április 14. S. a. r. *Barta István*. Budapest, 1953.
- Kovács* 1943. *Kovács László*: Gábor Áron. Egy hős arcvonásai. Kolozsvár, 1943.
- Kovács* 1954. *Kovács Endre*: Bem József. Budapest, 1954.
- Kovács* 2007. *Kovács István*: A lengyel légió lexikona, 1848–1849. Budapest, 2007.
- Kovács* 2015. *Kovács István*: Honvédek, hírszerzők, légionisták: a szabadságharc lengyel résztvevőinek életrajzi lexikona, 1848–1849. Budapest, 2015.
- Köblös* 2006. A pápai református kollégium diákjai, 1585–1861. (Pápai református gyűjtemények.) Szerk. *Köblös József*. Pápa, 2006.
- Kőváry* 1861. *Kőváry László*: Erdély története 1848–49-ben. Pest, 1861.
- Lehoczy* 2000. *Lehoczy Tivadar*: Bereg megye és a munkácsi vár 1848–49-ben. Reprint. Budapest–Beregszász, 2000.
- Lengyel album *Szybalski, Felicjan*: Za wasa i nasza walnosc. OSZK Kézirattár. (Fol. Polen 4.)
- Magyar nemzetségi zsebkönyv Magyar nemzetségi zsebkönyv. I–II. k. Budapest, 1885–1905.
- Magyarország tiszti névtára Magyarország tiszti névtára. Pest, 1847.
- Nagy* 1857–1868. *Nagy Iván*: Magyarország családai. I–XII. k. Pest, 1857–1865. és Pótkötet. Pest, 1868.
- Nagy* 1896. *Nagy Sándor*: Háromszék önvédelmi harca, 1848–49. Kolozsvár, 1896.
- Nemesi évkönyv* *Nemesi évkönyv. Éves genealógiai folyóirat*. 1–13. évf. Szerk. *Daróczy Zoltán*. Budapest, 1923–1935. illetve 14–53. évf. Szerk. *Barcsay-Amant Zoltán*. Luzern, 1976–1978.
- Orbán* 1868–1873. *Orbán Balázs*: A Székelyföld leírása. I–VI. k. Pest–Budapest, 1868–1873.
- Orbán* 1889. *Orbán Balázs*: Torda város és környéke. Budapest, 1889.

- Orosz* 1906. *Orosz Ernő*: Heves- és volt Külső-Szolnok egyesült vármegyék nemes családjai. Eger, 1906.
- Pálmay* 1901. *Pálmay József*: Háromszék nemesi családjai. Sepsiszentgyörgy, 1901.
- Potemkin* 1867. *Potemkin Ödön*: Az 1849-ik évi magyar hadsereg feloszlásának okai az aradi és a temesvári táborozással. Pest, 1867.
- PSB *Polski Słownik Biograficzny*. Tom. 1–26. Wrocław–Kraków–Warsawa, 1935–1981.
- Rédvay* 1941. *Rédvay István*: Huszáraink hazatérése 1848–49-ben. Budapest, 1941.
- Ruisz* 1906. *Ruisz Gyula*: Bábolna a magyar szabadságharc idején. Komárom, 1906.
- Sitzler* 1980. *Sitzler, Kathrin*: Solidarität oder Söldnertum. Die ausländischen Freiwilligenverbände im ungarischen Unabhängigkeitskrieg 1848–49. Osnabrück, 1980.
- Süli* 2011. *Süli Attila*: A nemzetőrség, a honvédség és a Kossuthszabadsapat szervezése Erdélyben 1848-ban. Sepsiszentgyörgy, 2011.
- Székely* 1893. *Székely Gergely*: Hetvenhárom év itthon. Brassó, 1893.
- Szendrei* 1886–1901. *Szendrei János*: Miskolc város története. I–V. k. Miskolc, 1886–1901.
- Szigethy* 1868. *Szigethy Miklós*: Adatok a XI. zászlóalj történetéhez, tekintettel az erdélyi 1848–49-iki eseményekre. Kolozsvár, 1868.
- Szilágyi* 1898. *Szilágyi Farkas*: Alsó-Fehér vármegye 1848/49-ben. Nagyenyed, 1898.
- Szinnyei* 1891–1914. *Szinnyei József*: Magyar írók élete és munkái. I–XIV. k. Budapest, 1891–1914.
- Szinnyei* 1887. *Szinnyei József*: Komárom 1848–49-ben. (Naplójegyzetek.) Budapest, 1887.
- Szluha* 2002. *Szluha Márton*: Bács-Bodrog vármegye nemes családjai. Budapest, 2002.
- Szluha* 2003–2005. *Szluha Márton*: Nyitra vármegye nemes családjai. I–II. k. Budapest, 2003–2005.

- Szluha* 2006. *Szluha Márton*: Felvidéki nemes családok. I. k. Árva, Trencsén, Zólyom vármegye nemes családjai. Budapest, 2006.
- Szluha* 2008. *Szluha Márton*: Felvidéki nemes családok. II. k. Sáros, Turóc vármegye nemes családjai. Budapest, 2008.
- Thim* 1930–1940. *Thim József*: A magyarországi 1848/49-i szerb fölkelés története. I–III. k. Budapest, 1930–1940.
- Történelmi Lapok* 1848–1849. *Történelmi Lapok*. Kolozsvár, 1892–1903. (Részben elérhető itt: <https://dspace.bcuculuj.ro/handle/123456789/64394>)
- Urbán* 1986. *Urbán Aladár*: Batthyány Lajos miniszterelnöksége. II. k. Budapest, 1986.
- Varga* 2000. *Varga Júlia*: A Kolozsvári Kir. Líceum hallgatói (1784–1848). Budapest, 2000.
- Vetter* 1888. *Vetter Antal*: Az 1848–49-iki szerb támadás. In: Hazánk. Történelmi Közöny X. Budapest, 1888. 347–355. o.
- V. Waldapfel* 1950–1965. A forradalom és szabadságharc levelestára. S. a. r. *V. Waldapfel Eszter*. I–IV. k. Budapest, 1950–1965.
- Wass* 1998. *Wass Pál*: Fegyver alatt. Egy honvédszázados naplója Bem hadjáratáról. S. a. r. *Csetri Elek*. Budapest, 1998.
- Wysocki* 1993. *Wysocki József*: Együtt a szabadságért 1848–1849. Wysocki tábornok emlékiratai. S. a. r. *Kovács István*. Budapest, 1993.
- Zámbory* 1861. A 3-dik számú Ferdinand huszárezred hadi története 1849-ben. *Zámbory Emil* őrnagy jegyzeteiből. In: Honvédek Könyve. Történelmi adat-tár az 1848-ki és 1849-ki magyar hadjáratból. Szerk. *Vahot Imre*. II. k. Pest, 1861. 112–118. o.

Gábor Bona

OFFICERS OF THE HONVÉD ARMY KILLED IN ACTION IN 1848/1849
Part I (A–K)

(Summary)

It is estimated that the Hungarian army had 200,000 soldiers during the Hungarian War of Independence in 1848/49. This number includes the various volunteer troops that served in the army for a longer period but were not called “Honvéd”. The number of Honvéds died in action is estimated between 12,000 to 15,000 (the exact number cannot be given, as the contemporary sources on this subject are very fragmentary). Excluding those who left the army at the turn of 1848/1849, the army officer corps numbered about 11,500 officers. As a result of years of research, about 300 of them are known to have died in action, although the actual number may have been dozens more. This study commemorates the 175th anniversary of the Hungarian War of Independence by recalling the short biographies of the well-known officers who sacrificed their lives for the freedom of the Hungarian nation.

Gábor Bona

DIE DEN HELDENTOD GESTORBENEN OFFIZIERE DER
HONVÉD-ARMEE IM JAHR 1848/1849

Teil 1. (A–K)

(Resümee)

Die Zahl der Soldaten in der ungarischen Armee während des ungarischen Freiheitskampfes von 1848/49 wird auf 200 000 geschätzt. In dieser Zahl sind auch die verschiedenen Freiwilligentruppen enthalten, die über einen längeren Zeitraum in der Armee dienten, aber nicht als „Honvéd“ bezeichnet wurden. Die Zahl der Heldentoten in der ungarischen Armee wird auf etwa 12–15 000 Mann geschätzt. (Eine genaue Zahl lässt sich nicht angeben, da die zeitgenössischen Quellen zu diesem Thema nur sehr lückenhaft erhalten geblieben sind.) Ohne diejenigen, die zur Jahreswende 1848/49 aus der Armee ausschieden, zählte das Offizierskorps der Armee etwa 11 500 Offiziere. Aufgrund langjähriger Forschungen wissen wir, dass etwa 300 von ihnen den Heldentod starben, auch wenn die tatsächliche Zahl um einige Dutzend höher liegen dürfte. Die vorliegende Studie erinnert anlässlich des 175. Jahrestages des ungarischen Freiheitskampfes mit der kurzen Biografie an die bekannten Offiziere, die ihr Leben für die Freiheit der ungarischen Nation opferten.

Gábor Bona

LES OFFICIERS DE L'ARMÉE HONGROISE TOMBÉS POUR LA PATRIE EN 1848–1849
Première partie (A–K)

(Résumé)

On estime à 200 000 le nombre de soldats de l'armée hongroise pendant la guerre d'indépendance hongroise de 1848–1849. Ce chiffre inclut les diverses troupes de volontaires qui ont servi dans l'armée durablement, mais qui n'étaient pas appelées soldats de l'armée régulière. Le nombre de soldats hongrois morts pour la patrie est estimé à environ 12 à 15 000. (Il est impossible de donner un chiffre exact, car les sources contemporaines sur le sujet sont assez fragmentaires). Sans compter ceux qui ont quitté l'armée au tournant de 1848 et 1849, le corps des officiers de l'armée se composait environ de 11 500 officiers. Grâce à de nombreuses années de recherche, nous savons aujourd'hui qu'environ 300 d'entre eux sont tombés pour la patrie, bien que leur nombre réel puisse être supérieur de plusieurs dizaines. Cette étude commémore le 175e anniversaire de la guerre d'indépendance hongroise en évoquant la biographie des officiers dont nous savons qu'ils avaient sacrifié leur vie pour l'indépendance de la nation hongroise.

Габор Бона

ОФИЦЕРЫ НАЦИОНАЛЬНОЙ АРМИИ, ПАВШИЕ
СМЕРТЬЮ ГЕРОЕВ В 1848/1849-ИХ ГОДАХ.

Часть I. (A–K)

(Резюме)

По оценкам во время Венгерской борьбы за свободу 1848/49-их годов оформленная численность солдат Венгерской национальной армии, задействованных вовлеченных в войну может составить 200 000 человек. В это число мы включаем также различные добровольческие отряды, прослужившие более длительный период времени в национальной армии, но не получившие звание «национальный гонвед». Число героических погибших венгерской армии можно предположить примерно в 12–15 тысяч человек. (Невозможно назвать точную цифру, поскольку число источников, относящиеся к этому периоду, остались только с значительными пробелами.) Офицеры национальной армии, не считая тех демобилизованных, кто вышел на повороте 1848/49-их годов, насчитывали примерно 11 500 офицеров. В результате многолетних исследований мы знаем, что около 300-и из них погибли смертью героев, хотя действительное их число на десятки могло превысить это число. Воспоминанием их кратких биографий, исследование чтит память известных офицеров, отдавших свою жизнь за свободу венгерского народа к 175-и летией годовщине борьбы за свободу.

ACTA MUSEI MILITARIS IN HUNGARIA

A HADTÖRTÉNETI
MÚZEUM
ÉRTEŚÍTŐJE

23